

Συμπληρώνω τον πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

Προσέχω πού βάζω **ο** και πού **ω**.

Όνομα:	_____
Επιώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

διαβάζω

διαβάζω **ο ντας**

ρωτάω

ρωτάω **ώ ντας**

ακολουθώ

ακολουθώ **ώ ντας**

τρώω

τρώω **ο ντας**

γράφω

_____

απαντάω

_____

πηγαίνω

_____

ευχαριστώ

_____

οδηγώ

_____

διαβάζω

_____

τρώω

_____

ρωτάω

_____

μπορώ

_____

θέλω

_____

βλέπω

_____

ακούω

_____

συναντάω

_____

σταματάω

_____

ξεκινάω

_____

παρακολουθώ

_____

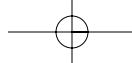
κλαίω

_____

γυρίζω

_____

Αλλάζω τις υπογραμμισμένες προτάσεις,
όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Όταν πας στην πλατεία, αγόρασέ μου εφημερίδα.

Πηγαίνοντας στην πλατεία, αγόρασέ μου εφημερίδα.

2. Άμα μιλάς έτσι, δε θα καταφέρεις να μας πείσεις ότι έχεις δίκιο.

_____

3. Την ώρα που καθάριζα το σπίτι βρήκα το σκουλαρίκι που είχα χάσει.

_____

4. Του μίλησα απότομα επειδή νόμιζα ότι είχε άδικο.

_____

5. Αν πετάξεις όλα αυτά τα άχρηστα πράγματα, θα αποκτήσεις περισσότερο χώρο στο δωμάτιό σου.

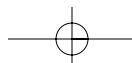
_____

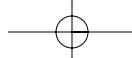
6. Μόνο εάν ζητήσεις χρήματα από τους γονείς σου θα μπορέσεις να πας διακοπές μόνος σου.

_____

7. Με πολύ διάβασμα θα περάσεις τις εξετάσεις.

_____

Συμπληρώνω τον πίνακα, όπως
στο παράδειγμα. Προσέχω εάν χρειάζεται
να βάλω κάπου δύο **μ**.

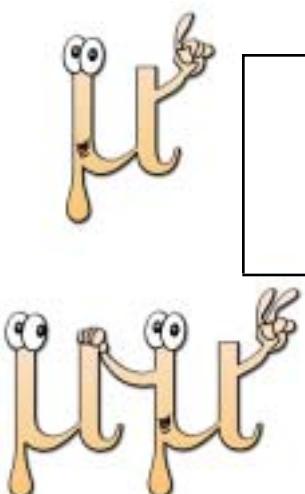
Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

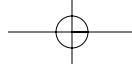
Ενεστώτας >

Αόριστος >

Μετοχή

χάνομαι	>	χάθηκα	>	χαμένος
μπερδεύομαι	>	μπερδεύτηκα	>	μπερδεμένος
αγαπιέμαι	>	αγαπήθηκα	>	αγαπημένος
λυπάμαι	>	λυπήθηκα	>	λυπημένος
κουράζομαι	>	κουράστηκα	>	κουρασμένος
κοιτάζομαι	>	κοιτάχτηκα	>	κοιταγμένος
κόθομαι	>	κόπηκα	>	κομμένος
ράθομαι	>	ράφτηκα	>	ραμμένος
ζεσταίνομαι	>	ζεστάθηκα	>	ζεσταμένος
λέγομαι	>	ειπώθηκα	>	ειπωμένος

χάνομαι χαμένος χαμένη χαμένογράφομαι   κουράζομαι   μπερδεύομαι   ράθομαι   αγαπιέμαι   τρώγομαι   ταράζομαι   πλένομαι   κόθομαι   πικραίνομαι   λυπάμαι

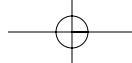

Συμπληρώνω τα κενά, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Οι τοίχοι του σχολείου μου είναι βαμμένοι (*βάφομαι*) πράσινο ανοιχτό.
2. Ο Ομέρ είναι πολύ κακομαθημένος. Θέλει τα πάντα _____ (*κόβομαι*) και _____ (*ράβομαι*) στα μέτρα του.
3. Η γιαγιά του Αχμέτ είναι πολύ _____ (*πικραίνομαι*) επειδή εκείνος δεν την επισκέπτεται συχνά.
4. Επειδή φυσάει, οι βάρκες είναι _____ (*δένομαι*), με τα πανιά τους _____ (*μαζεύομαι*).
5. Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης είναι ο _____ (*αγαπιέμαι*) μου τραγουδιστής.
6. Τα _____ (*πλένομαι*) ποτήρια τα έβαλα στο ντουλάπι. Όσα δεν πρόλαβα να πιλύνω τα άφησα στο νεροχύτη.
7. Η Μπελίζ διαβάζει πολύ τα βράδια και το πρωί στο σχολείο είναι χλωμή και _____ (*μισοκοιμάμαι*).
8. Δεν έβαλα ναφθαλίνη στα ντουλάπια και τώρα όλα τα κιλίμια είναι _____ (*τρώγομαι*) από το σκόρο.

Αλλάζω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

- 1.** Έχω νευριάσει μαζί της που δε με παίρνει τηλέφωνο.

Είμαι νευριασμένος μαζί της επειδή δε με παίρνει τηλέφωνο.

- 2.** Έχω χαρεί που θα πάμε εκδρομή.

_____

- 3.** Η Γιάννα έχει λυπηθεί πολύ που θα φύγει από την Κομοτηνή για να σπουδάσει.

_____

- 4.** Έχω ενθουσιαστεί με το καινούριο σιντί που αγόρασα.

_____

- 5.** Ο Μποζ έχει ξετρελαθεί με το καινούριο του ποδήλατο και δε σταματάει να πηγαίνει βόλτες.

_____

- 6.** Η Ντενίζ και η Ασδού έχουν θυμώσει που δεν πήγαμε στο πάρτι τους.

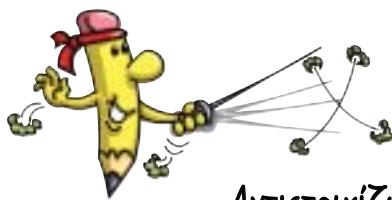
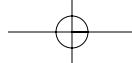
_____

- 7.** Η θεία Εμινέ έχει παρεξηγηθεί μαζί σας που δε φάγατε την πίτα που σας έφτιαξε.

_____

- 8.** Ο καθηγητής της φυσικής έχει αγανακτήσει με την τάξη μας, που όλο αντιγράφουμε τις ασκήσεις από το λυσάρι.

Αντιστοιχίζω τις λέξεις και φτιάχνω
προτάσεις, όπως στα παραδείγματα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Το παιδί κοιμάται

Ο παππούς βαριούνται

Η Φατμέ ξεκουράζεται

Η γιαγιά ζηλεύει

Ο Ενγίν διαβάζει

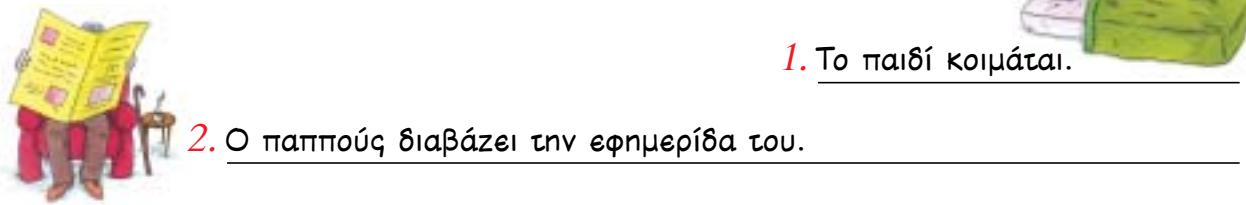
Ο Μπαρκ και ο Τζαμ έχει

Το μωρό είναι

Ο μπαμπάς πίνει

Ο καθηγητής της Φυσικής πλέκει

Η θεία Ντουριγέ φτιάχνει

2. Ο παππούς διαβάζει την εφημερίδα του.

3. _____

4. _____

5. _____

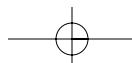
6. _____

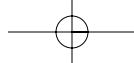
7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

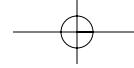

Διαλέγω το εωστό, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

- 1.** Μου αρέσει ο Γιάννης / το Γιάννη.
- 2.** Αγαπάω το Γιάννη / ο Γιάννης.
- 3.** Του λείπει η Μπελίζ / την Μπελίζ;
- 4.** Πάω βόλτα το μικρό μου αδερφό / του μικρού μου αδερφού.
- 5.** Το πράσινο χρώμα πάει το μικρό μου αδερφό / του μικρού μου αδερφού.
- 6.** **Mou** / **Με** χρειάζεται ο Πέτρος.
- 7.** Δείξε **με** / **μου** τη φωτογραφία της φίλης σου.
- 8.** Δείξε **με** / **μου** στη μαμά σου.

Τι έπαθαν οι προτάσεις; Τις ξαναγράφω για να είναι... πιο λογικές, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

- 1.** Το μήλο τρώει την Άννα.

Η Άννα τρώει το μήλο.

- 2.** Η γάτα φοβάται το καναρίνι.

_____

- 3.** Η ιστορία διαβάζει τον Πέτρο.

_____

- 4.** Τον Παύλο βλέπει η τηλεόραση.

_____

- 5.** Τους μαθητές έχουν τα βιβλία.

_____

- 6.** Το φαγητό φτιάχνει τη μαμά.

_____

- 7.** Ένας αδερφός έχει τη Μαρία.

_____

- 8.** Μάθημα τους μαθητές κάνουν.

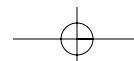
_____

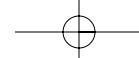
- 9.** Το Γιάννη τρώει η τυρόπιτα.

_____

- 10.** Το ποντίκι κυνηγάει τη γάτα.

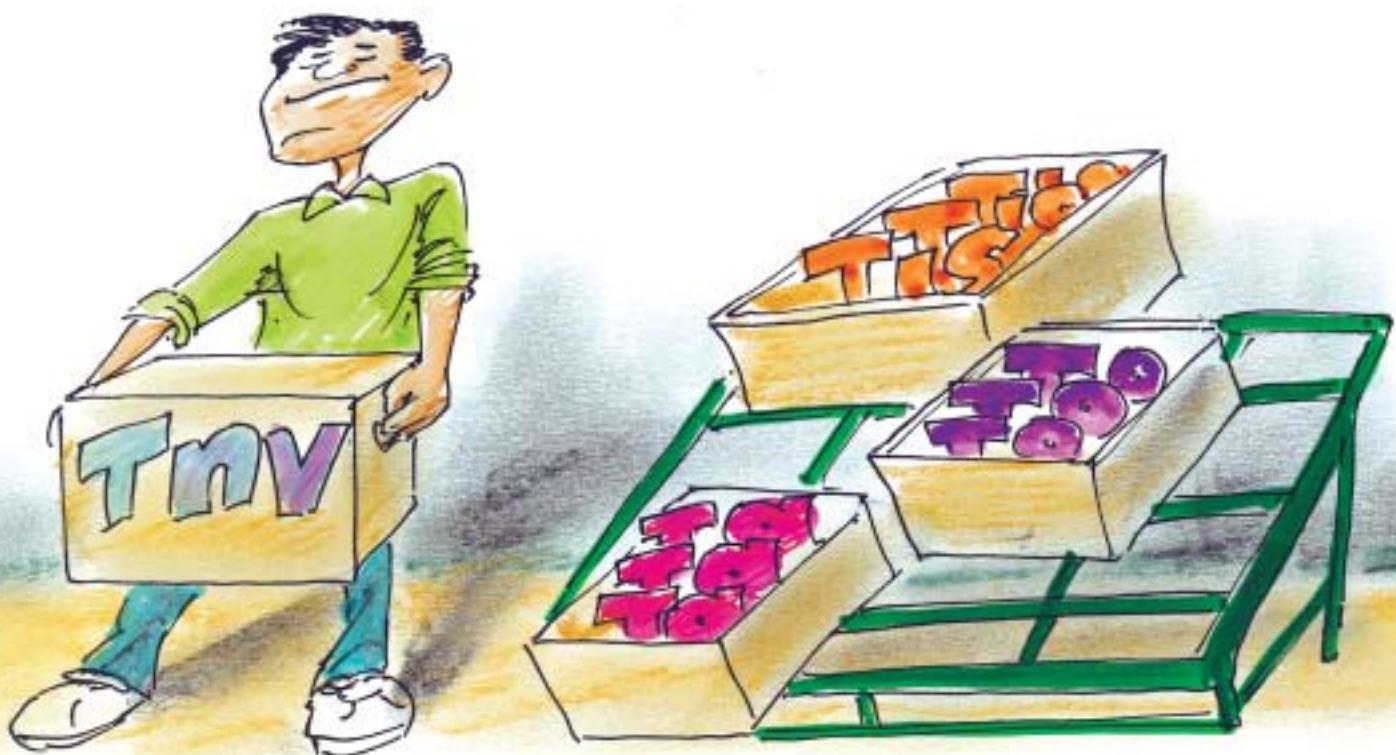
_____

Όνομα:	<hr/>
Επώνυμο:	<hr/>
Τάξη:	<hr/>

Συμπληρώνω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

1. Η γιαγιά αρμέγει την αγελάδα.

2. Οι εργάτες μαζεύουν .

3. Ο γεωργός οργώνει .

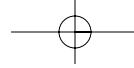
4. Η Φατμέ βλέπει .

5. Ο παππούς ταιζει .

6. Οι ψαράδες μαζεύουν .

7. Ο Πέτρος οδηγεί .

8. Τα παιδιά τρώνε .

Χρησιμοποιώ λέξεις και από τις τέσσερις
ετήλες και φτιάχνω όσο πιο πολλές
προτάσεις μπορώ, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

μαθηματικός	κερνάω	παππούς	καλαμπόκι
γιαγιά	εξετάζω	κότες	γλώσσα
Αχμέτ	διδάσκω	τάξη	γεωμετρία
φιλόλογος	ταΐζω	Γιώργος	τσάι

Η γιαγιά ταΐζει τις κότες καλαμπόκι.

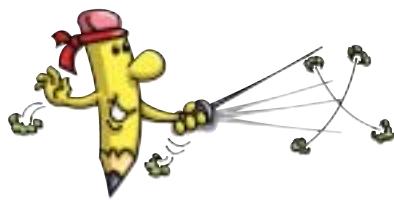
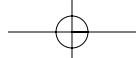

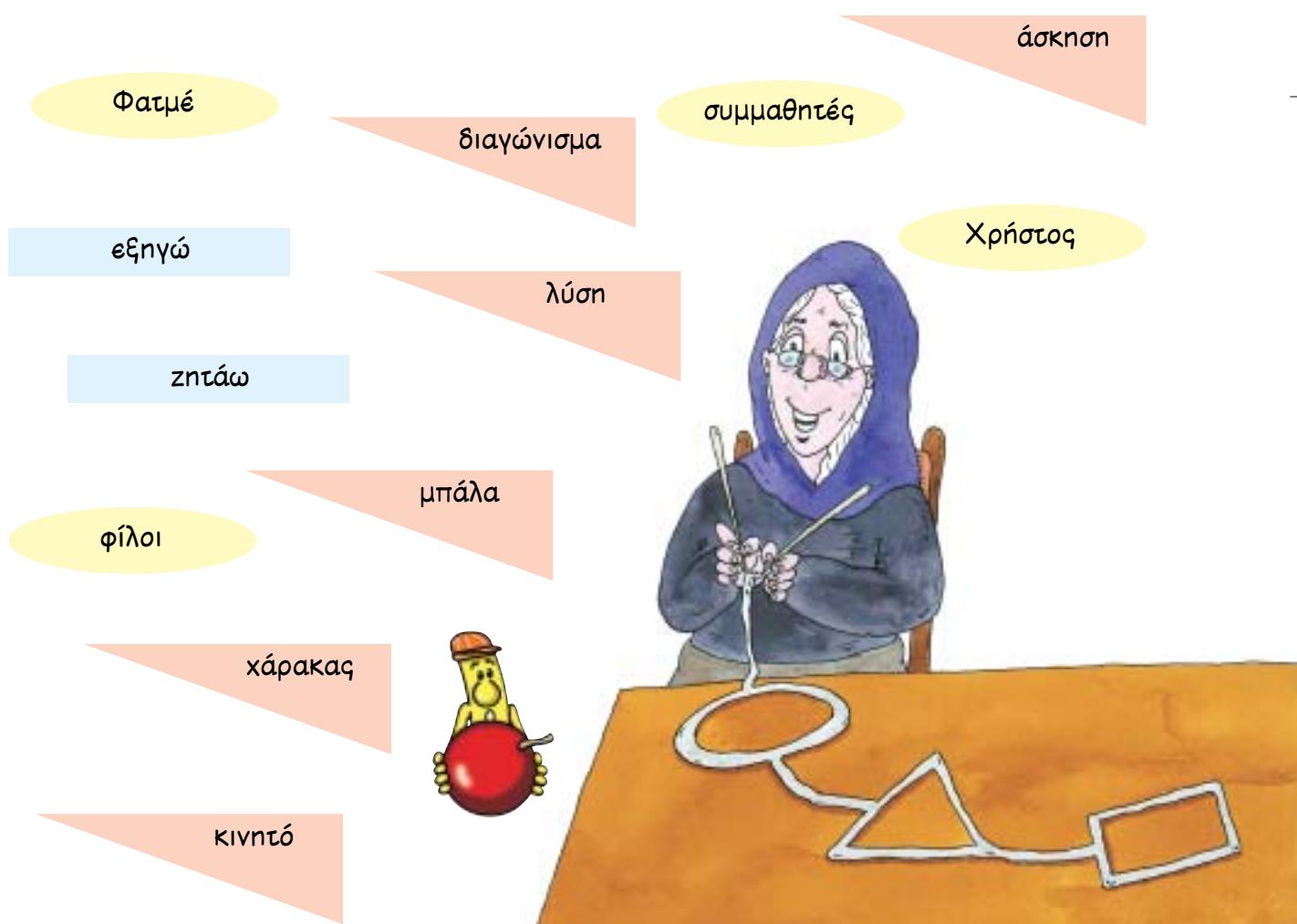

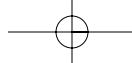

Ενώνω ρήμα (εε παραλληλόγραμμο), πρόσωπο (εε έλλειψη) και πράγμα (εε τρίγωνο) και φτιάχνω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. a. Εξηγώ την άσκηση του Χρήστου.
_____
- b. Εξηγώ την άσκηση στο Χρήστο.
_____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Ξαναγράφω τις προτάσεις έτσι ώστε να έχουν
την ίδια σημασία, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

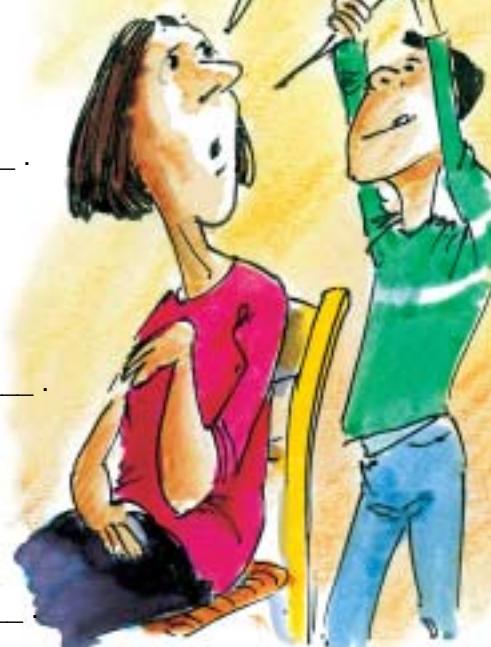
- 1.** Στο Γιάννη αρέσει η τζαζ.

Του Γιάννη τού αρέσει η τζαζ.

- 2.** Στη Ζεϊνέπ δεν αρέσει η ποπ.

Της _____

- 3.** Στην Ελένη πάνε οι μακριές φούστες.

Της _____

- 4.** Για μας είναι αρκετές αυτές οι κουβέρτες.

Εμάς _____

- 5.** Κάνω τρεις ώρες να πάω σχολείο.

Μου _____

- 6.** Του Γιάννη και του Άχμετ τούς φτάνουν δύο πίτσες.

Για _____

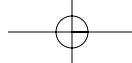
- 7.** Του Χασάν τού πάνε τα κίτρινα, γιατί είναι μελαχρινός.

Στο _____

- 8.** Τους πήρε τρεις μήνες να κάνουν την εργασία.

Έκαναν _____

**Διαλέγω και ευμπληρώνω, όπως
στο παράδειγμα.**

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

κλέφτης – κλέφτη

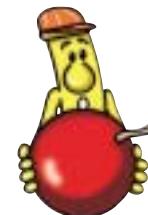
1. Δεν ήταν κλέφτης, αλλά πολλοί πίστευαν ότι είναι _____ . Τον θεωρούσαν _____ από τότε που δούλευε στον καφενέ του μπαρμπα-Τσίρου και σε μια μέρα χάθηκαν μια ντουζίνα νεροπότηρα.

στεναχωρημένος – στεναχωρημένο

2. Πήγα στο σπίτι και βρήκα τον παππού πολύ _____. Δεν ήθελε να μου πει γιατί ήταν _____ , αλλά εγώ κατάλαβα.

Επαμεινώνδας – Επαμεινώνδα – Παμείνη

3. Λεγόταν _____ , αλλά κανείς δεν τον φώναζε _____.
Όλοι τον έλεγαν _____ .

θυμωμένος – θυμωμένο

4. Μπήκα στο δωμάτιο και είδα τον αδερφό μου _____ να κάθεται στο κρεβάτι μου.
«Γιατί είσαι ακόμα _____ ;» τον ρώτησα.

πρόεδρος – πρόεδρο

5. Βγάλαμε τον Τσακίρη _____ του 15μελούς. Άλλα στην τάξη μας βγήκε _____ ο Πασαλής, που είναι και φίλος μου.

όρθιος – όρθιο

6. Ανοίγω την πόρτα και βλέπω τον Πάρη _____ μπροστά στην τηλεόραση.
«Γιατί στέκεσαι _____ ; Κάτσε» του λέω.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαλέγω α ή β και συμπληρώνω τα κενά.

A.

Γράφω _____ ένα γράμμα.

a. σε

b. —

Γράφω _____ ένα φίλο.

a. σε

b. από

Γράφω _____ μολύβι.

a. για

b. με

Γράφω _____ τον εαυτό μου.

a. για

b. με

Γράφω _____ την Ιταλία.

a. —

b. από

B.

Μιλάω _____ ελληνικά.

a. σε

b. —

Μιλάω _____ το Γιώργο.

a. με

b. από

Μιλάω _____ τον εαυτό μου.

a. για

b. από

Μιλάω _____ το τηλέφωνο.

a. —

b. σ—

Μιλάω _____ τηλεφωνικό θάλαμο.

a. για

b. από

C.

Μένω _____ μόνος μου.

a. με

b. —

Μένω _____ τον Πέτρο.

a. από

b. με

Μένω _____ την Αθήνα.

a. σ—

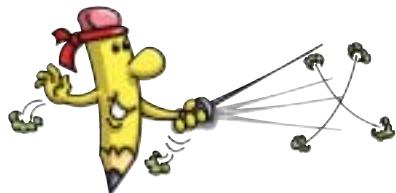
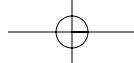
b. με

Μένω _____ βενζίνη.

a. —

b. από

Αντιστοιχίζω την πρόταση με τη σωστή εικόνα.

Όνομα:	<hr/>
Επώνυμο:	<hr/>
Τάξη:	<hr/>

1. Ο Πέτρος στέλνει ένα γράμμα στην Ασδού.

2. Ο Πέτρος είναι με την Ασδού.

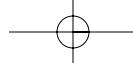
3. Ο Πέτρος παίρνει ένα γράμμα από την Ασδού.

4. Ο Πέτρος κοιτάει την Ασδού.

5. Ο Πέτρος είναι χωρίς την Ασδού.

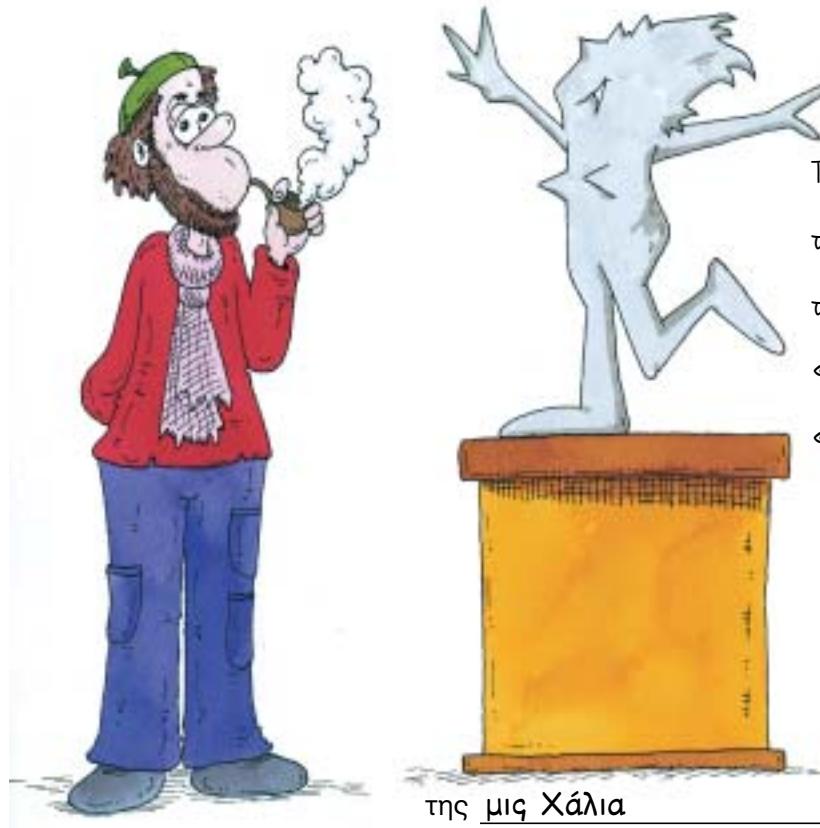
6. Ο Πέτρος αγοράζει ένα δώρο για την Ασδού.

Κοιτάζω το άγαλμα και διαβάζω το κείμενο
κάτω από την εικόνα. Μετά συμπληρώνω
την πρόταση με το ρήμα **είναι**. Τια να απαντήσω,
με βοηθάνε οι ερωτήσεις στην παρένθεση.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

της μια Χάλια

(Ποιον δείχνει;)

από _____

(Από τι υλικό είναι φτιαγμένο;)

Το άγαλμα είναι _____

(Ποιος το έφτιαξε;)

_____

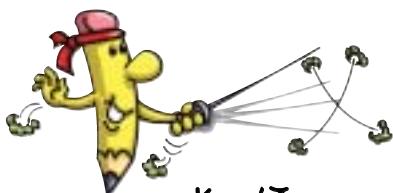
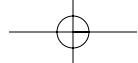
(Για ποιον είναι;)

_____

(Πού είναι η έκθεση)

Απαντάω στις ερωτήσεις χρησιμοποιώντας το ρήμα **είναι**.

- Τι μέρα είναι σήμερα; _____
- Πού είναι το σπίτι σου; _____
- Πού είναι το σχολείο σου; _____
- Από τι είναι φτιαγμένο το θρανίο σου; _____
- Από πού αγόρασες το στιλό σου; _____

Κοιτάζω τις εικόνες και αντιστοιχίζω.
Συμπληρώνω δύο δικά μου παραδείγματα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

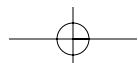
1. Οι παππούδες πίνουν τον τούρκικο καφέ σε (με) χοντρό φλιτζάνι.
2. Τα μωρά _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

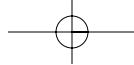
Τι μπορείς να κάνεις χωρίς...

Βρίσκω κι άλλες ερωτήσεις και ρωτάω τους συμμαδητές μου / τις συμμαδήτρες μου.

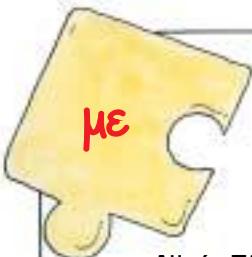

1. Μπορείς να καθαρίσεις ένα πορτοκάλι χωρίς μαχαίρι;
2. Μπορείς να πιεις νερό από τη βρύση χωρίς ποτήρι;
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.
7. _____.
8. _____.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Συμπληρώνω με τις λέξεις **με, **εε**, **για**, **από** κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται.**

Αϊσε: Είμαι από την Κομητηνή, αλλά τώρα ζω στη Γερμανία _____ τους γονείς μου.

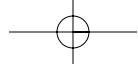
Τον Ιούλιο θα πάω _____ Ελλάδα _____ 15 μέρες. Θα μείνω στο χωριό, _____ τη γιαγιά μου και τα ξαδέρφια μου, _____ ένα μικρό σπίτι _____ κήπο και πολλά λουλούδια.

Ελένη: Κάθε μέρα πηγαίνω _____ σχολείο _____ το ποδήλατό μου. Δεν είναι μακριά, είμαι εκεί _____ τρία λεπτά. Τα μεσημέρια όμως, όταν γυρίζω _____ το σχολείο, πολλές φορές τα τρία λεπτά γίνονται τριάντα. Μου αρέσει πολύ να περνάω _____ το κέντρο. Λατρεύω τα μαγαζιά, τον κόσμο και την κίνηση.

Ιωάννα: Σήμερα θα πάμε _____ μαγαζιά _____ τον Πέτρο. Θέλουμε να αγοράσουμε ένα δώρο _____ τον Αχμέτ, που έχει τα γενέθλιά του. Λέω να του πάρουμε ένα ντοσιέ _____ ανακυκλωμένο χαρτί. Ελπίζω να του αρέσει. Θα αγοράσω και κάτι για τον εαυτό μου. Μια αφίσα _____ τους ΠΥΞ ΛΑΞ _____ το δωμάτιό μου.

Κατερίνα: Σήμερα έκοψα το δάχτυλό μου _____ το μαχαίρι του ψωμιού. Καλά, ο αδερφός μου (που είναι τρία χρόνια μεγαλύτερος _____ μένα) παραλίγο να λιποθυμήσει _____ το φόβο του. Πήγα _____ φαρμακείο και ο φαρμακοποιός μού έδεσε το τραύμα _____ έναν τεράστιο επίδεσμο. Τι ωραία! Αύριο δε θα μπορώ να γράψω διαγώνισμα _____ το δεμένο μου χέρι.

Συμπληρώνω τις προτάσεις
χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις,
όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

στην ίδια τάξη	χωρίς λεφτά	με το στόμα ανοιχτό
πίσω	από λάστιχο	στην Κομοτηνή
στην ιστορία	από Βενζίνη	στον τόπο
φίλοι	μόνη της	

1. Ξέχασε να βάλει καύσιμα, και το αυτοκίνητό του έμεινε από Βενζίνη.

2. Ο παππούς μου πέθανε, και για να μη μείνει

_____ η γιαγιά, τώρα μένει μαζί μας.

3. Πλήρωσα όλους τους λογαριασμούς και τώρα έμεινα

_____.

4. Καλά, η Ντενίζ απάντησε τόσο καλά στις ερωτήσεις
ιστορία, που η κ. Ζέκα έμεινε _____.

5. Φύγαμε απ' το χωριό, γιατί ο μπαμπάς έπιασε δουλειά
στο δήμο, και τώρα μένουμε _____.

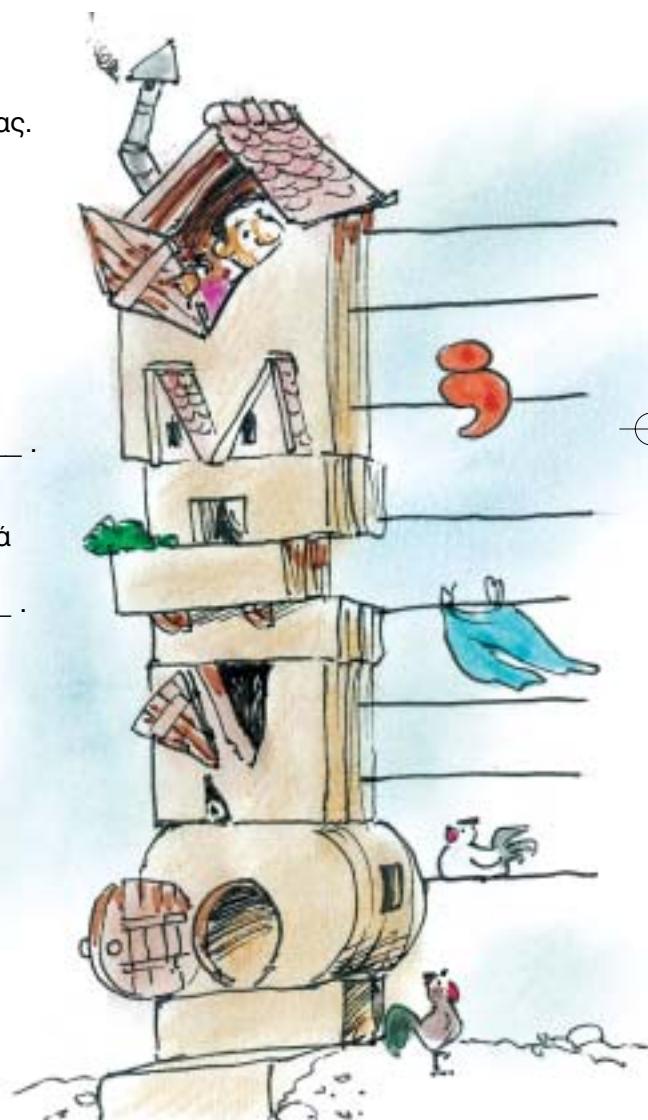
6. Η Ζωή ήταν τρεις εβδομάδες άρρωστη και δεν πήγε
σχολείο. Τώρα έχει μείνει _____
στα μαθήματα και πρέπει να διαβάσει πολύ.

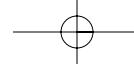
7. Καλέ, δε μένω _____, μόνο
_____ έχω μείνει!

8. Ο Γιώργος ζήτησε από τη Μαρία να μείνουν
_____ μετά το χωρισμό.

9. Ένας πόνος στην καρδιά, και πάει ο μπαρμπα-Μηνάς' _____ έμεινε.

10. – Ξέρεις τι θα κάνεις αν μείνεις _____;
– Βέβαια, έχω τη ρεζέρβα στο πορτμπαγκάζ.

**Διαβάζω το διάλογο και συμπληρώνω,
όπως στο παράδειγμα.**

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Πωλητής: Πάρε, πάρε, καλέ, μήλα, ενάμισι ευρώ το κιλό!

Αϊντίν: Πολύ ακριβά τα 'χεις. Μισό ευρώ παραπάνω από το καλοκαίρι.

Πόσο θέλεις για τις μελιτζάνες;

Πωλητής: Τρία κιλά, έξι ευρώ σύνολο.

Αϊντίν: Ποπό, άκου έξι ευρώ, πέρσι τις έπαιρνα με τα μισά λεφτά!

Πωλητής: Δε φταίω εγώ, κυρία μου, η κακοκαιρία φταίει...

Τα μήλα πουλιούνται **προς 1,5 ευρώ το κιλό.**

Τα μήλα ακριβύναν **κατά 50 λεπτά** από το καλοκαίρι.

Οι μελιτζάνες πουλιούνται _____.

Οι μελιτζάνες είναι _____ πιο ακριβές από πέρυσι.

1. Το μάλλινο ύφασμα πουλιέται προς 15 ευρώ το μέτρο.

Είναι (κατά) 5 ευρώ πιο ακριβό από πρόπερσι.

2. Το ψωμί _____ η φραντζόλα.

_____

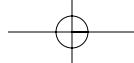
3. Το φρέσκο γάλα _____ το μπουκάλι.

_____

4. Το κανταΐφι _____ το ταψί.

_____

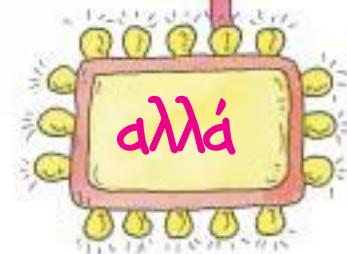
6. Η πάστα _____ το κομμάτι.

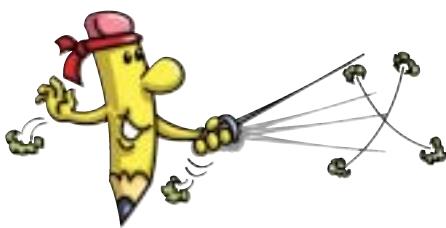
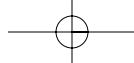

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Η μαμά μου τρώει πολύ αλλά δεν παχαίνει.
καὶ πρέπει να κάνει δίαιτα.

2. Έφαγα πολύ πεινάω πάλι.
πεινάω δεν πεινάω καθόλου.

3. Μένει μακριά έρχεται πάντα στην ώρα της.
συνέχεια αργεί.

4. Ο Πέτρος πήγε διακοπές πέρασε υπέροχα.
πέρασε χάλια!

5. Τον αγαπάω πολύ δεν τον βλέπω συχνά.
τον βλέπω κάθε μέρα.

6. Τη ρώτησα μου είπε ότι θα έρθει.
δε μου είπε αν θα έρθει.

7. Η Αἰσέ είναι πολύ έξυπνη παίρνει τους καλύτερους βαθμούς στην τάξη.
δεν παίρνει καλούς βαθμούς στο σχολείο.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Συνδέω τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις στη δεξιά στήλη.

Η γιαγιά...

- ✓ δέλει να διαβάσει,
- ✓ μπορεί να κολυμπάει,
- ✓ ξέρει να φτιάχνει πίτσα,
- ✓ προτιμάει να πίνει καφέ το βράδυ,
- ✓ πρέπει να πάει στο γιατρό,
- ✓ έχει να ποτίσει τις γλάστρες,
- ✓ της αρέσει να βλέπει τηλεόραση,

αλλά σήμερα προτιμάει να φτιάξει σουτζουκάκια.

αλλά μετά δεν μπορεί να κοιμηθεί το βράδυ.

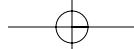
αλλά δε δέλει.

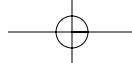
αλλά κρυώνει.

αλλά πρώτα πρέπει να βρει τα γυαλιά της.

αλλά σήμερα προτιμάει να ακούσει ραδιόφωνο.

αλλά μάλλον δα βάλει εμένα να τις ποτίσω.

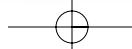

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Τι δέλω να κάνω αλλά δεν μπορώ;
Τράφω προτάσεις, όπως στο παρόντειγμα.

1. Θέλω να φτιάξω ομελέτα, _____ αλλά δεν έχω αυγά.
2. _____, αλλά βρέχει.
3. _____, αλλά έχω διάβασμα.
4. _____, αλλά φοβάμαι.
5. _____, αλλά δεν μπορώ.
6. _____, αλλά νυστάζω.
7. _____, αλλά ντρέπομαι.
8. _____, αλλά δε θα το κάνω.
9. _____, αλλά δε θα της το πω.
10. _____, αλλά δεν προλαβαίνω.

Κοιτάζω τις εικόνες και γράφω τι δέλουν
να κάνουν οι άνδρωποι αλλά δεν μπορούν.
Χρησιμοποιώ τις λέξεις: όμως, αλλά, μα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Ήθελε να φάει όλα τα γλυκά,
όμως / αλλά / μα δεν μπορούσε
γιατί έκανε δίαιτα.

1. _____
_____
_____

2. _____
_____
_____

3. _____
_____
_____

4. _____
_____
_____

5. _____
_____
_____

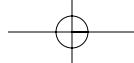
6. _____
_____
_____

Τράφω κι εγώ τι δέλω να κάνω αλλά / όμως / μα δεν μπορώ.

Πώς αλλιώς μπορούμε να το πούμε;
Συηματίζω προτάσεις, όπως στα παραδείγματα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Το πρωί σηκώθηκα **και** ντύθηκα. > Σηκώθηκα **και μετά** ντύθηκα.
2. Τον είδα **και χόρευε** με τη Μινέ. > Τον είδα **να χορεύει** με τη Μινέ.
3. Άρχισε **κι έτρεχε** προς το μέρος μου. > Άρχισε **να τρέχει** προς το μέρος μου.
4. **Και** να 'ρθει **και** να μην έρθει ο Νίκος, εμένα δε με νοιάζει! > Δε με νοιάζει **είτε** έρθει ο Νίκος
είτε δεν έρθει!
5. Του μίλησα άσχημα **και δε μου ξαναμίλησε** από τότε. > Του μίλησα άσχημα, **με αποτέλεσμα**
να μη μου ξαναμιλήσει από τότε.
6. Είδα ένα παιδί **και** σε περίμενε έξω από το σπίτι σου. > Είδα ένα παιδί **που** σε περίμενε έξω
από το σπίτι σου.
7. Πάρε με τηλέφωνο **και** θέλω να σου πω κάτι. > Πάρε με τηλέφωνο, **γιατί** θέλω να σου πω κάτι.
8. **Μην έρθεις** στην εκδρομή **και** θα το μετανιώσεις. > **Αν δεν έρθεις** στην εκδρομή, θα το
μετανιώσεις.

1. Τον άκουσα **κι έκλαιγε** στο δωμάτιό του. > Τον άκουσα να κλαίει στο δωμάτιό του.

2. Γύρισε από το σχολείο, έφαγε **και** κοιμήθηκε.
_____

3. **Και** να του μιλήσεις **και** να μην του μιλήσεις, το ίδιο είναι.
_____

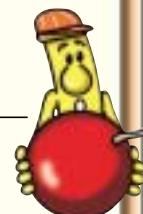
4. Φύγε γρήγορα **και δε** θα προλάβεις το λεωφορείο!
_____

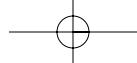
5. Μην ακούς τι σου λέω **και** θα δεις τι θα πάθεις!
_____

6. Έφαγε πάρα πολλά κεράσια **και τον πόνεσε** η κοιλιά του.
_____

7. Καθώς πήγαινε σπίτι, είδε τον Εράι **κι έπαιζε** ποδόσφαιρο στο δρόμο.
_____

8. Παρ' όλο που το μάθημα είχε αρχίσει, η Λάλε συνέχισε **και μίλαγε** δυνατά.
_____

Η Κατερίνα τηλεφωνεί δυμωμένη στη φίλη της τη Φιγέν να της πει τι έγινε στο πάρτι που έκανε την προηγούμενη εβδομάδα.

Χρησιμοποιεί συνέχεια το **Kal**. Σαναγράψω το κείμενο κάνοντας αλλαγές χωρίς να επαναλαμβάνω το **Kal**.

Όνομα: _____
Επώνυμο: _____
Τάξη: _____

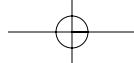

... και πού να σου πω τι έγινε με το
Γιάννη και τη Μαίρη. Δε φτάνει που την
έφερε μαζί του στο πάρτι, και δεν την
είχα καλέσει, και μάλιστα ενώ ξέρει ότι
δεν τη χωνεύω, αλλά τον είδα **και**
χόρευε μαζί της όλο το βράδυ, **και** δε
μου μίλησε σχεδόν καθόλου, **και** την
πήγε **και** σπίτι της από νωρίς. **Και**
έφυγε από τις 11, γιατί, βλέπεις, η
Μαιρούλα δεν μπορούσε να αργήσει

να γυρίσει σπίτι της. Τη Δευτέρα, μάλιστα, άρχισε **και μου 'κανε** παράπονα και για το πάρτι, ότι δηλαδή δεν περνούσανε ωραία **και** φύγανε από νωρίς. Μα σε ποιον τα πουλάει αυτά; Ας μου ξαναμιλήσει γι' αυτό το θέμα **και** θα του πω εγώ!

...και πού να σου πω τι έγινε με το Γιάννη και τη Μαίρη. Δε φτάνει που την έφερε μαζί του στο πάρτι, και δεν την είχα καλέσει, και μάλιστα ενώ ξέρει ότι δεν τη χωνεύω, αλλά τον είδα να χορεύει μαζί της όλο το βράδυ _____

Τι απαντάει ο εγγονός στη γιαγιά του;
Σχηματίζω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

- Δεν τρώω **ούτε** ψάρι

ούτε αυγό.

- Δε μ' αρέσει **ούτε** η

Φατμέ **ούτε** η Γιασμίν.

- Δεν αντέχω **ούτε** να

διαβάζω **ούτε** να λύνω

ασκήσεις πολλή ώρα.

Γιαγιά: Έλα, παιδί μου, τι θέλεις να φας; Θέλεις να σου φτιάξω μια σούπα και μια σαλάτα;

Εγγονός: Δε μ' αρέσουν ούτε οι σούπες ούτε οι σαλάτες.

Γιαγιά: Τότε τι λες για λίγο ψάρι με βραστές πατάτες;

Εγγονός: Δε θέλω _____.

Γιαγιά: Καλύτερα χόρτα ή μπιφτέκια;

Εγγονός: Δεν τρώω _____.

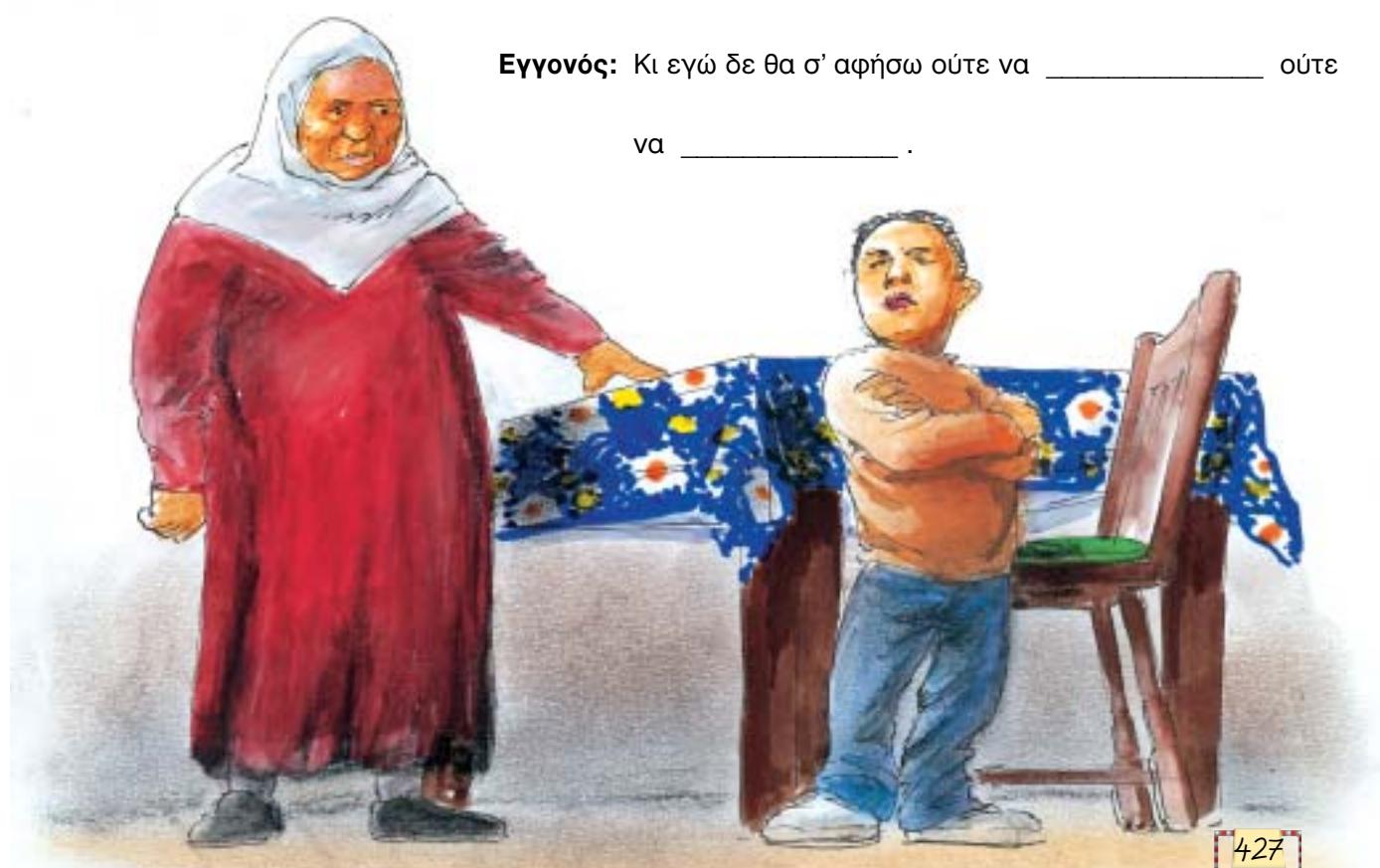
Γιαγιά: Πάντως, οι φακές και τα φασόλια είναι νόστιμα.

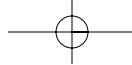
Εγγονός: Δε θα φάω _____.

Γιαγιά: Τότε ούτε θα παίξεις ούτε θα δεις τηλεόραση.

Εγγονός: Κι εγώ δε θα σ' αφήσω ούτε να _____ ούτε

να _____.

Διαβάζω το κείμενο και μετά γράφω τα λόγια
των ανδρώπων στα μπαλόνια εύκριτα με αυτό.
Χρησιμοποιώ τις φράσεις: είτε ... είτε / ή ... ή

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Τι θέλεις να πιεις; Αναψυκτικό ή χυμό;

Φατμέ, διάλεξε, είτε έρχεσαι μαζί μου στην παραλία είτε μένεις σπίτι.

Φατμέ, διάλεξε, ή έρχεσαι μαζί μου στην παραλία ή μένεις σπίτι.

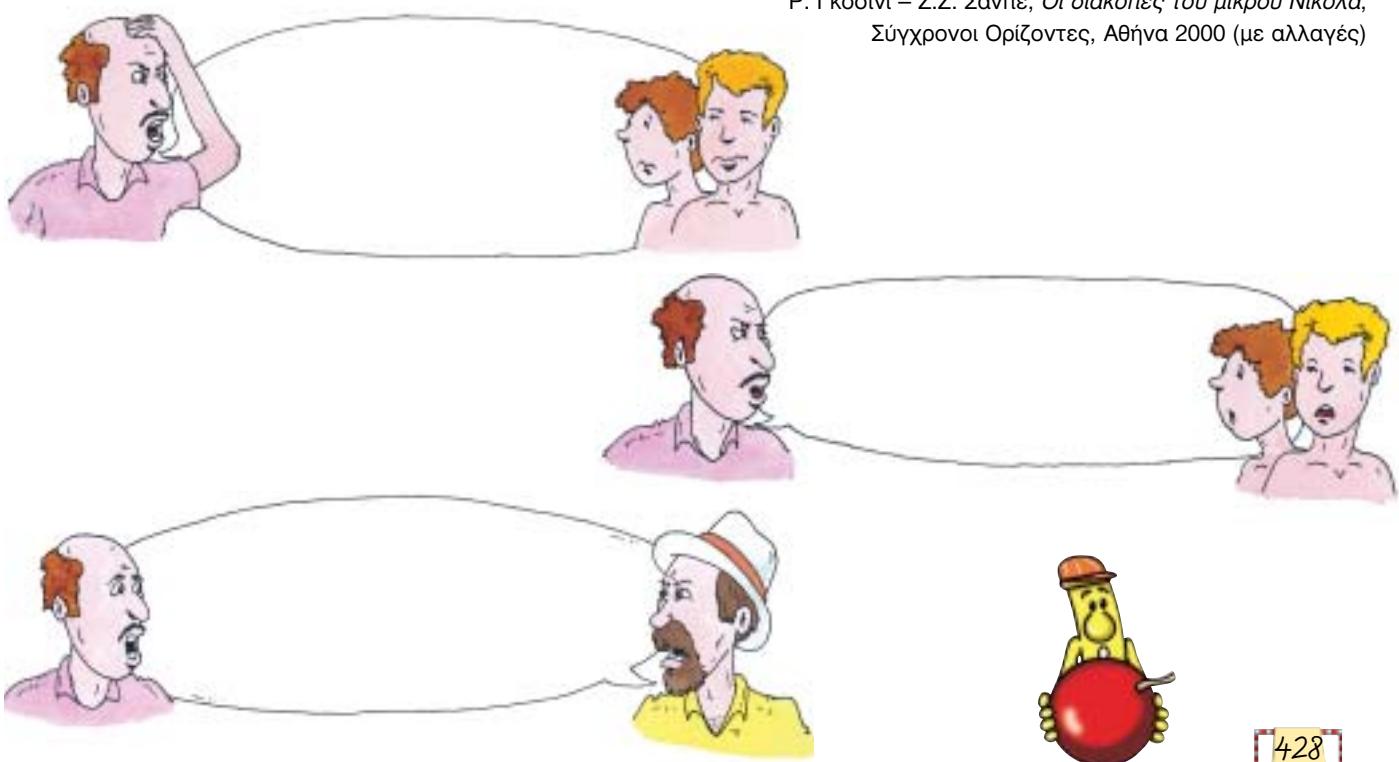
Αλλά:

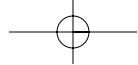
Είτε το αντέχεις είτε όχι, θα παίζω σαξόφωνο όλο το απόγευμα!

Βρισκόμαστε στην παραλία. Εμείς αρχίσαμε να παίζουμε με την μπάλα του Ιρενέ.

Ο μπαμπάς μάς ζήτησε **να παίξουμε πιο πέρα, αλλιώς θα μας έπαιρνε την μπάλα και δε θα μας την έδινε πίσω**. Και ξαφνικά, μπιγκ! Η μπάλα πήγε κι έσκασε στο κεφάλι του μπαμπά. Δεν του άρεσε καθόλου. **Μας πρότεινε ένα άλλο παιχνίδι, διαφορετικά θα μας έπαιρνε να φύγουμε από την παραλία. Μας είπε να κάνουμε τρύπες στην αμμουδιά ή να πάμε να κολυμπήσουμε.** Κι εμείς βρήκαμε φοβερή την ιδέα με τις τρύπες. Ανοίγαμε λοιπόν πολλές και βαθιές τρύπες στην αμμουδιά με τα φτυάρια μας. Ξαφνικά, ένας κύριος με άσπρο καπέλο μάς ρώτησε ποιος μας έδωσε την άδεια να κάνουμε τρύπες στην άμμο. Οι φίλοι μου έδειξαν τον μπαμπά μου. Ο κύριος άρχισε να ουρλιάζει και να του λέει πως κάποιος μπορεί να σπάσει το πόδι του πέφτοντας μέσα. **Και του ζήτησε να κλείσει αμέσως τις τρύπες, αλλιώς θα φώναζε όλο τον κόσμο που ήταν εκεί να δει τι ιδέες δίνουν οι γονείς στα παιδιά τους...**

P. Γκοσινί – Z.Z. Σανπέ, *Oι διακοπές του μικρού Νικόλα,*
Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα 2000 (με αλλαγές)

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Κοιτάζω την εικόνα και περιγράφω τα παιδιά χωρίς να λέω το όνομά τους, όπως στο παράδειγμα. Οι συμμαδητές μου βρίσκουν για ποιον μιλάω.

- Ποιος είναι αυτός **που** φοράει πράσινη μπλούζα και καφέ παντελόνι;
- Ο Ομέρ.

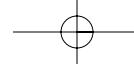

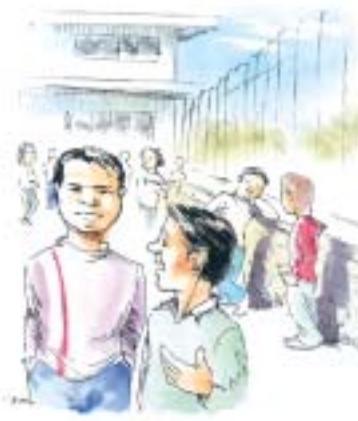

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω το διάλογο και απαντάω στις ερωτήσεις.

Ονούρ: Χτες συνάντησα τη Σεβγκιούλ στο δρόμο.

Ιμάμ: Ποια Σεβγκιούλ;

Ονούρ: Την κοπέλα που μένει κοντά στο σπίτι σου.

Ιμάμ: Ποια; Αυτή που πηγαίνει δημοτικό;

Ονούρ: Ναι, ξέρεις, που φαίνεται μεγαλύτερη κάπως...

Ιμάμ: Ο αδερφός της είναι στο σχολείο μας, στο Α5. Τον ξέρεις;

Ονούρ: Δεν είναι αυτός που κάνει παρέα με τον Ισμαήλ και τον Αντώνη;
Αυτός που σήμερα φορούσε μια φανέλα της Γαλατά Σαρά....

Ιμάμ: Αυτός είναι. Είναι αυτός που βγαίνει με τη Λεϊλέ τώρα...
την ξανθιά που είδαμε στο πάρτι του Αντώνη, αυτή που χόρευε
με τον Ομέρ....

Ονούρ: Κατάλαβα ποια λες...

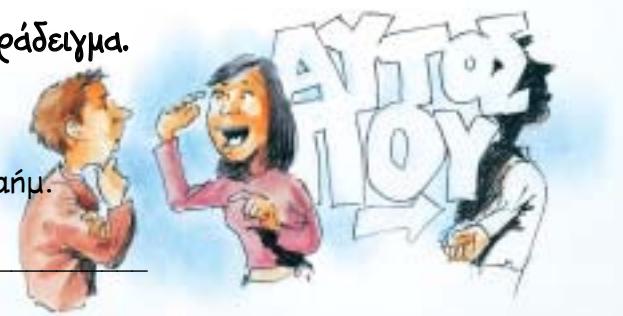
Πώς ξέρουμε για ποιον μιλάμε; Απαντάω όπως στο παράδειγμα.

1. Ποια είναι η Σεβγκιούλ;

a. Είναι αυτή που μένει κοντά στο σπίτι του Ιμπραΐμ.

b. _____

c. _____

2. Ποιος είναι ο αδερφός της Σεβγκιούλ;

a. _____

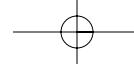
b. _____

c. _____

3. Ποια είναι η Λεϊλέ;

a. _____

b. _____

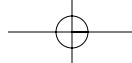

**Διαβάζω το κείμενο που ακολουθεί
και προσδέτω τις κομμένες πληροφορίες
στο σημείο που ταίριάζουν. Δεν ξεχνάω να βάλω
κόμμα! Μπορείς να προσδέσεις και δικές σου
φράσεις που να ταίριάζουν.**

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Ήταν μια συνηθισμένη σχολική μέρα. Ήταν 11:10, το διάλειμμα είχε τελειώσει και όλοι, καθηγητές και μαθητές, είχαν μπει στις τάξεις τους. Όλα στο σχολείο φαίνονταν να πηγαίνουν ρολόι. Ο κ. Κόρακας δεν είχε μάθημα. Είχε παραγγείλει καφέ και τυρόπιτα. Καθόταν στο γραφείο του και διάβαζε την εφημερίδα του. Την προηγούμενη μέρα είχε παίξει ΤΖΟΓΛΕΡ και ήθελε να μάθει ποιοι αριθμοί κέρδισαν. Ήθελε να διαβάσει και τα αθλητικά, αλλά μπροστά του ήταν ένας σωρός από χαρτιά που περίμεναν υπογραφές. Στη διπλανή τάξη, η κ. Βαρεμένου έγραφε λίστες με ανώμαλα ρήματα στον πίνακα. Πίεζε πολύ την κιμωλία. Η κ. Βαρεμένου τη μάζεψε και συνέχισε να γράφει. Όλη η τάξη διάβαζε δυνατά, εκτός από το τελευταίο θρανίο, απ' όπου ακουγόταν χαμηλόφωνα ο Καρατζόγλου. Στο κυλικείο, ο κυρ Σπύρος ετοίμαζε τα σάντουιτς και έφτιαχνε το δεύτερο καφέ του κυρίου διευθυντή. Η γυναίκα του, η κυρα-Ζωή, κοίταζε τα σπουργίτια και σιγοτραγουδούσε. Στην τάξη μας όμως...

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

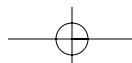
Διαβάζω τα δύο κείμενα και βρίσκω τις διαφορές τους.

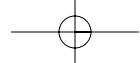
(A)

Πηγαίνω στην Α΄ γυμνασίου και έχουμε πολλούς καθηγητές. Η κ. Γαλάνη, που μας κάνει ιστορία, είναι πολύ καλή. Μας εξηγεί τα πάντα, απαντάει στις ερωτήσεις μας και μας βοηθάει στα διαγωνίσματα. Η κ. Ιωάννου, που μας διδάσκει μαθηματικά, είναι πιο αυστηρή. Κάνει παρατηρήσεις στην τάξη και μερικές φορές μάς βάζει τις φωνές. Ο αγαπημένος μου καθηγητής είναι ο κ. Χασάνογλου, που μας κάνει γλώσσα. Μας διδάσκει κάνοντας αστεία, κι έτσι όλοι προσέχουμε στο μάθημά του.

(B)

Πηγαίνω στην Α΄ γυμνασίου και έχουμε πολλούς καθηγητές. Η κ. Γαλάνη είναι πολύ καλή. Μας εξηγεί τα πάντα, απαντάει στις ερωτήσεις μας και μας βοηθάει στα διαγωνίσματα. Η κ. Ιωάννου είναι πιο αυστηρή. Κάνει παρατηρήσεις στην τάξη και μερικές φορές μάς βάζει τις φωνές. Ο αγαπημένος μου καθηγητής είναι ο κ. Χασάνογλου. Μας διδάσκει κάνοντας αστεία, κι έτσι όλοι προσέχουμε στο μάθημά του.

Διαβάζω προσεκτικά τα παραδείγματα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Ποιος είναι αυτός;

Είναι ο Γιάννης.

Ο Γιάννης
είναι ο διπλανός
μου στην τάξη.

Ποια είναι αυτή;

Είναι η Λάλε.

Η Λάλε μένει
δίπλα στο σπίτι
μου.

Είναι ο Γιάννης, **που / ο οποίος** είναι
ο διπλανός μου στην τάξη.

Είναι η Λάλε, **που / η οποία** μένει
δίπλα στο σπίτι μου.

Οι φίλοι ήρθαν στη γιορτή μου. **Οι φίλοι** μού έφεραν πολλά δώρα.

Οι φίλοι, **που / οι οποίοι** ήρθαν στη γιορτή μου, μου έφεραν πολλά δώρα.

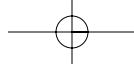
Οι κοπέλες κάθονται εκεί. Οι κοπέλες είναι συμμαθήτριές μου.

Οι κοπέλες, **που / οι οποίες** κάθονται εκεί, είναι συμμαθήτριές μου.

Τα κουτιά είναι στο τραπέζι. Τα κουτιά είναι γεμάτα βιβλία.

Τα κουτιά, **που / τα οποία** είναι στο τραπέζι, είναι γεμάτα βιβλία.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω αποεπάθματα από δύο άρδρα και αλλάζω το που με τη φράση
που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα.
ο οποίος, η οποία, το οποίο, οι οποίοι, οι οποίες, τα οποία

Εξήντα χρονών; Μα φαίνεστε τόσο νέα και γεμάτη ζωή!

Είναι αλήθεια ότι πολλές φορές τοποθετούμε τους ανθρώπους σε κουτάκια σύμφωνα με ορισμένα χαρακτηριστικά τους. Λέμε, για παράδειγμα, ότι σε όλα τα αγόρια αρέσει το ποδόσφαιρο και ότι σε όλα τα κορίτσια αρέσει το μπαλέτο. Οπότε, το αγόρι που / **το οποίο** προτιμάει το μπαλέτο ή το κορίτσι που / _____ παίζει ποδόσφαιρο χαρακτηρίζονται ως περίεργα όντα και δεν είναι λίγοι αυτοί που / _____ τα κοροϊδεύουν. Αυτό ισχύει για όλες τις ηλικίες. Για παράδειγμα, λέμε ότι οι γιαγιάδες που / _____ πλέκουν ρούχα είναι «καθώς πρέπει» και κανείς δεν μπορεί να καταλάβει τη γιαγιά της Αναστασίας, που / _____ οδηγεί μηχανή για να πάει στο γυμναστήριο, κι ας είναι 71 ετών!

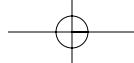
Οι μεγάλοι συνεχώς γκρινιάζουν

Αν παρατηρήσετε κάποιους χαρακτήρες στην τηλεόραση, θα δείτε ότι συχνά παρουσιάζονται με τον ίδιο τρόπο, σαν να το έχουν σκάσει από το ίδιο κουτάκι. Μια γιαγιά που / _____ κουτσομπολεύει, ένας παππούς που / _____ ξεχνάει συνεχώς, η γιαγιά και ο παππούς που / _____ μονίμως τρώγονται μεταξύ τους ή, γενικά, κάποιος ηλικιωμένος που / _____ ζει μόνο για τα παιδιά και τα εγγόνια του. Είναι ζωή αυτή;

Η Καθημερινή, 30/9/2001 (με αλλαγές)

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω την ιστορία και τη συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα.

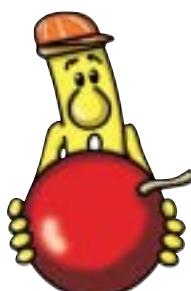
**Χρησιμοποιώ τις αναφορικές αντωνυμίες
τον οποίο, την οποία, το οποίο, τους οποίους, τις οποίες, τα οποία**

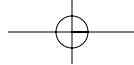
Άρης και Φίφης

Εγώ είμαι ο Άρης και τώρα μιλάω στο Φίφη. Ο Φίφης είναι το μαγνητοφωνάκι το οποίο μου έφερε σήμερα το μεσημέρι ο μπαμπάς. Του το ζήτησα την Παρασκευή και έκανε τρεις μέρες να μου το φέρει. Αν όμως το ζήταγε ο αδερφός μου ο Φίλιππος, _____ αγάπαει πολύ ο μπαμπάς, θα του το έφερνε αμέσως. Ο Φίλιππος έχει κι αυτός ένα μαγνητόφωνο και κάνει κάθε μέρα εγγραφές, _____ δεν αφήνει κανέναν να τις ακούσει. Μια μέρα ο μπαμπάς τον ρώτησε τι είναι αυτό που μαγνητοφωνεί κι εκείνος του είπε το «προφορικό μου ημερόλογιο». Δηλαδή κατάλαβα. Τα μυστικά του, _____ δεν τα λέει σε κανέναν, τα λέει στο μαγνητόφωνο.

Μια μέρα ο Φίλιππος με φώναξε ν' ανέβω στην κάμαρά του, _____ δε με άφηνε να δω μέχρι τότε, και με άφησε να δω τα βιβλία και τους δίσκους του, _____ αγάπαει πολύ. Πάνω στο μαγνητοφωνάκι, _____ βρισκόταν πάνω στο γραφείο του, είδα ότι είχε γράψει «Φίφης», κι έτσι έβγαλα και εγώ το δικό μου...

Λότη Πέτροβιτς - Ανδρουτσούπούλου, Σπίτι για πέντε,
Πατάκης, Αθήνα 2003 (με αλλαγές)

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Συμπληρώνω τις φράσεις με το που / ο οποίος, η οποία, το οποίο και διαβάζω
μια ιστορία από την καθημερινή ζωή δύο αδερφών.

Μια μέρα ο μικρός πήρε κρυφά
την κασέτα _____ είχε
τα αγαπημένα τραγούδια του
αδερφού του, την έσπασε και την έκανε κομμάτια.

Ο μεγάλος έβρισε το μικρό, _____ έβαλε τα κλάματα και φώναξε τη
μαμά, _____ μπήκε στη μέση και μάλωσε και
τους δυο.

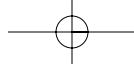
Τα αδέρφια, _____ έμειναν όλο το απόγευμα
κλεισμένα στο δωμάτιο για τιμωρία, αναγκάστηκαν να

συμφιλιωθούν.

(Τι βαρετή ιστορία αυτή _____ αναγκάστηκα να
συμπληρώσω!)

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω το άρθρο της εφημερίδας και συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις από την παρένθεση, όπως στο παράδειγμα.

(**η οποία, ο οποίος, του οποίου, οι οποίες, στο οποίο, οι οποίοι, τα οποία**)

Χωματερή στην κορυφή του κόσμου

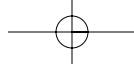
«Σήμερα το Έβερεστ θυμίζει πεζόδρομο του Λονδίνου» λέει με πίκρα ο 83χρονος Έντμουντ Χίλαρι,

ο οποίος _____, μαζί με το “σέρπα” οδηγό Τένζιγκ Νοργκάι, κατέκτησε το Έβερεστ πριν από 50 ακριβώς χρόνια. Η πολυκοσμία στο Έβερεστ δεν είναι τόσο κακή, αν δεν άφηνε πίσω της τόσα σκουπίδια! Οι πλαγιές και η κορυφή του Έβερεστ είναι γεμάτες από άδειες φιάλες οξυγόνου, σχοινιά, κονσέρβες, μπουκάλια, μπαταρίες και φάρμακα. Σχεδόν κάθε χρόνο οργανώνονται αποστολές εκκαθαρισης, _____ δυστυχώς δεν επαρκούν. Η μεγαλύτερη αποστολή,

έγινε το 1999, αφαίρεσε πολλά σκουπίδια _____ βρίσκονταν εκεί ξεχασμένα από πολλές δεκαετίες. Ο Χίλαρι είχε προτείνει στην κυβέρνηση του Νεπάλ, ανήκει το μεγαλύτερο τμήμα του Έβερεστ, να περιορίσει τις αποστολές σε μία, το πολύ δύο, το χρόνο. Ωστόσο, η κυβέρνηση του Νεπάλ, _____ η ανάγκη για συνάλλαγμα είναι πολύ μεγάλη, επέτρεψε όλες τις αποστολές και θα γιορτάσει τα 50 χρόνια από την κατάκτηση του Έβερεστ με εορτασμούς _____ θα ξεπεράσουν κάθε προηγούμενο!

Kυριακάτικη Ελευθεροτυπία,
25/5/2003 (με αλλαγές)

Λέω πού αναφέρεται το **που** και βάζω
κόμιδα όπου χρειάζεται. Μετά ξαναγράφω
τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Η Μπελίζ, που μένει έξω από το χωριό, έχει στον κήπο της πολλές κερασιές.

Η Μπελίζ, η οποία μένει έξω από το χωριό, έχει στον κήπο της πολλές κερασιές.

2. Το παιδί που του χάρισα το ποδήλατό μου τρελάθηκε από τη χαρά του.

_____

3. Τα βιβλία που άφησες στο τραπέζι να τα μαζέψεις γρήγορα γιατί θα φάμε.

_____

4. Το μαγαζί του Βασίλη δεν έχει τα τετράδια που μου αρέσουν.

_____

5. Δώσε μου το δώρο που μου πήρες από τη Θεσσαλονίκη.

_____

6. Το γατί που μας είχε φύγει γύρισε μετά από δυο εβδομάδες.

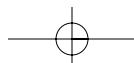
_____

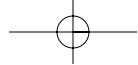
7. Δε σου έχω γνωρίσει ακόμα τη φίλη μου που είναι από την Κομοτηνή.

_____

8. Δε μου έδειξες ακόμη τα σκουλαρίκια που σου χάρισε η γιαγιά σου.

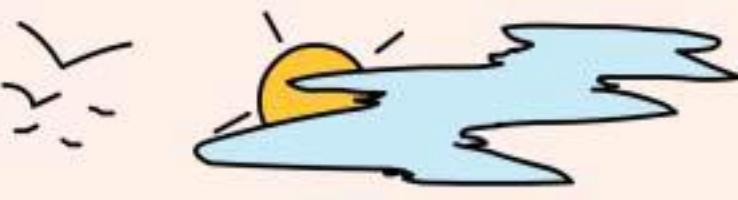
_____

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω τους πρώτους στίχους από ένα ποίημα της δχρονης ποιήτριας Σεφαάτ Αχμέτ και συνεχίζω με δικές μου φράσεις. Μετά ο καθηγητής / η καθηγήτριά μου διαβάζει τι πραγματικά έγραψε η Σεφαάτ.

Η ΖΩΗ

'Υστερα, η ζωή είναι ένα ποίημα
που δεν τελειώνει.
Είναι ένα δάκρυ
που δε στεγνώνει εύκολα.
Είναι ένας ήχος κιθάρας αξέχαστος
που _____.
Είναι οι τύψεις
οι οποίες _____.
'Υστερα, η ζωή είναι ένας δρόμος
ο οποίος _____.
'Ενα κάλεσμα στο δρόμο της καλοσύνης.
Είναι άγχος για την κάθε μέρα
η οποία _____.
Είναι ένα όνειρο
που _____.
Αυτή είναι η ζωή,
που δεν περιγράφεται με στίχους.'

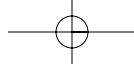
Σεφαάτ Αχμέτ, Εμβρίθειες της κελαρύζουσας ψυχής,
Κομοτηνή 2003, (με αλλαγές)

Γράφω ένα δικό μου στίχο
και δίνω το χαρτί διπλωμένο
ετον διπλανό μου.

Αυτός βλέπει τι έχω γράψει
και συμπληρώνει από κάτω
με μια πρόταση που αρχίζει
με τα: **ο οποίος, η οποία,**
το οποίο.

Στη συνέχεια, το δίνει
διπλωμένο σε ένα άλλο
συμμαδητή μας,
που γράφει ένα στίχο
χωρίς να βλέπει τι έχουμε
γράψει και το δίνει
ετον διπλανό του Κ.Ο.Κ.
Στο τέλος διαβάζουμε
δυνατά στην τάξη όλους
τους στίχους.

**Συμπληρώνω τους διαλόγους,
όπως στο παράδειγμα.
Σε κάποιες περιπτώσεις μπορώ
να χρησιμοποιήσω και το **που**.**

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. **Λάλες:** Παιδιά, θυμάστε τα δύο αδέρφια, τον Μπαρίς και το Χασάν; Είναι μεγαλύτεροι από μας.

Γκιουλίν: Δεν είναι αυτοί για τους οποίους μας έλεγες ότι πήγαν στη Θεσσαλονίκη;

Ερκάν: Ναι, νομίζω ότι είναι αυτοί με _____ πήγαμε μαζί εκδρομή στη Σαμοθράκη.

Λάλες: Είναι τα παιδιά με _____ κάναμε παρέα πέρσι. Είναι αυτοί

_____ μας έδωσαν την κασέτα με τα τραγούδια των «Πικρή ζάχαρη».

2. **Ισαακίδης:** κ. Αρζόγλου, θυμάστε τον κ. Ρήγα;

Αρζόγλου: Δεν είμαι σίγουρος...

Ισαακίδης: Ο κ. Ρήγας είναι αυτός από _____ πήραμε το δάνειο...

Αρζόγλου: Ναι...

Ισαακίδης: Με _____ μιλάμε συχνά στο τηλέφωνο, _____
αγοράσαμε τα μηχανήματα...

3. **πατέρας:** Δήμητρα, σου έφερα τα βιβλία _____ μου ζήτησες.

Δήμητρα: Ποια βιβλία, καλέ;

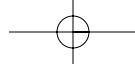
πατέρας: Αυτά _____ αγόρασα χτες, από _____

θα διαλέξεις όσα σου χρειάζονται και τα άλλα θα τα επιστρέψω στο βιβλιοπωλείο...

Δήμητρα: Κατάλαβα, αυτά που πρέπει να μάθω απέξω κι ανακατωτά.

πατέρας: Ναι, αυτά με _____ θα περάσεις όλη
τη σχολική χρονιά.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Διαβάζω τους διαλόγους και τους ευμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα. Προσέχω πιο ορθά **δα χρησιμοποιήσω.**

1. Εμινέ : Έλα, Ξένια, θυμάσαι το Γιάννη;

Ξένια: Ποιο Γιάννη;

Εμινέ : Αυτόν που του έδωσα τις σημειώσεις μου, **από τον οποίο δανείστηκα τα βιβλία ...**

Ξένια: Δεν καταλαβαίνω για ποιον μιλάς....

Εμινέ : Αυτόν **με τον οποίο μιλάω στο τηλέφωνο, για τον οποίο αγόρασα το δώρο ...**

Ξένια: Τώρα κατάλαβα...

2. Ομέρ: Τη θυμάσαι την Κατερίνα;

Αχμέτ: Αυτή **για την οποία** _____ προχτές;

Ομέρ: Είναι αυτή **στην οποία** _____ κάτι σιντί.

Αχμέτ: Δεν είναι αυτή **με την οποία** _____ πριν από δύο μήνες;

Ομέρ: Ακριβώς.

3. Δήμητρα: Παιδιά, σας έφερα τα περιοδικά σας.

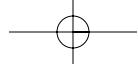
Νίκος: Ποια περιοδικά;

Δήμητρα: Αυτά **που** _____ εδώ και ένα μήνα

Φώτης: Ποια; Αυτά **από τα οποία** _____ τις εικόνες;

Δήμητρα: Ναι, αυτά **για τα οποία** _____ προχτές. Είναι αυτά

με τα οποία _____ όλα τα πρωινά στη θάλασσα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Συμπληρώνω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα, και μαθαίνω τι λέει
η Άννα για το φίλο της τον Ερκάν.

Άννα:

1. Δανείζομαι από τον Ερκάν βιβλία.

Ο Ερκάν, από τον οποίο δανείζομαι βιβλία, είναι φίλος μου.

2. Τηλεφωνώ στον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

3. Μιλάω με τον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

4. Μιλάω για τον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

5. Αγοράζω για τον Ερκάν ένα δώρο.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

6. Χαρίζω στον Ερκάν δώρα.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

7. Βγαίνω με τον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

8. Πηγαίνω με τον Ερκάν διακοπές.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

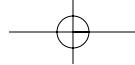
9. Κάνω παρέα με τον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

10. Πηγαίνω εκδρομή με τον Ερκάν.

Ο Ερκάν, _____, είναι φίλος μου.

Βρέσκω το λάδος στη σύνδεση των προτάσεων
και τις γράφω εωςτά, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

- 1.** Η κυρία που φάγαμε χτες στο σπίτι μας είναι θεία του Αχμέτ.

Η κυρία με την οποία φάγαμε χτες στο σπίτι μας είναι θεία του Αχμέτ.

- 2.** Το χωριό με το οποίο μένει η γιαγιά μου είναι πολύ μικρό.

_____

---

3. Η κυρία την οποία έκλεψαν την τσάντα ήταν φίλη της μαμάς μου.

_____

---

4. Το τεστ ήταν τόσο δύσκολο, όπου κανείς δεν έγραψε καλά.

_____

---

5. Περνούσαμε μια χαρά μέχρι όταν ήρθε ο αδερφός σου κι άρχισε να γκρινιάζει.

_____

---

6. Θα έχω γυρίσει μέχρι έρθεις.

_____

---

7. Φοβήθηκε ίσως δεν γράψει καλά στο τεστ και γι' αυτό διάβασε πολύ.

- 8.** Χτες, όπου τελείωσε η βροχή, βγήκαμε για ποδήλατο.

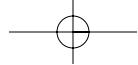
Όνομα:	<hr/>
Επώνυμο:	<hr/>
Τάξη:	<hr/>

Διαβάζω το άρθρο και ευμπληρώνω τα κενά με τις φράσεις:
στο οποίο, από το οποίο, στην οποία, από τον οποίο, στους οποίους

Τα στενά του Νέστου

Ο ποταμός Νέστος είναι ένα ποίημα, κυρίως ανάμεσα στη Σταυρούπολη και στους Τοξότες. Στα περίφημα στενά, το παιχνίδι του ποταμού με τα δέντρα αγγίζει το όνειρο. Η όχθη του ποταμού, δίπλα _____ περπατάει κανείς, είναι αφάνταστα όμορφη. Όσοι επισκέπτονται τους μαιάνδρους του Νέστου, ανάμεσα _____ περνάνε με καγιάκ ή κανό, συναντούν τον παλιό σταθμό των Λιβερών. Το σπίτι του σταθμάρχη, γύρω _____ μπορούν να διανυκτερεύσουν όσοι θέλουν, έχει ανακαινιστεί. Από εκεί μπορεί κανείς να επισκεφτεί το ξεχασμένο χωριό των Λιβερών, κοντά _____ ζουν άγρια άλογα. Ένα άλλο μονοπάτι ξεκινά από τον ξενώνα, απέναντι _____ βρίσκεται το χωριό Γαλάνη.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

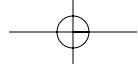
Περιγράφω το χωριό μου, το μέρος όπου πάω διακοπές, τη γειτονιά μου, το μέρος όπου συναντιέμαι με τους φίλους μου. Σχηματίζω προτάσεις, όπως επο παράδειγμα.

Είμαι σε ένα καφενείο **απέναντι από το οποίο** υπάρχει μια τράπεζα.

Είμαι σε ένα καφενείο **που απέναντι του** υπάρχει μια τράπεζα.

Συνήθως συναντιόμαστε σε ένα μαγαζί απέναντι από το οποίο / που απέναντι του είναι _____, δίπλα στο οποίο / που δίπλα του έχει _____, κοντά στο οποίο / που κοντά του είναι _____, γύρω από το οποίο / που γύρω του είναι _____.

Σχηματίζω προτάσεις, όπως στο παρόντα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Η Εταιρεία MULTIPLEX ζητάει υπάλληλο.

Απαραίτητες γνώσεις: αγγλικά, Η/Υ, πτυχίο ηλεκτρολόγου-μηχανολόγου.

Τι ζητάει η εταιρεία;

Χρειάζεται έναν υπάλληλο που να ξέρει αγγλικά, να ξέρει να χειρίζεται υπολογιστή και να έχει πτυχίο ηλεκτρολόγου-μηχανολόγου.

Το τουριστικό γραφείο «Κόσμος» ζητάει δύο υπαλλήλους.

Απαραίτητες γνώσεις: αγγλικά, ιταλικά, αραβικά, Η/Υ.

Απαραίτητα προσόντα: ευγένεια, συνέπεια, δυνατότητα απασχόλησης πρωί ή απόγευμα.

Τι ζητάει το τουριστικό γραφείο;

Γραφείο Συνοικεσίων «Το χρυσό κουφέτο»

50χρονη κυρία ζητά κύριο ευκατάστατο, ευγενικό, μέχρι 60 χρονών, για σοβαρή γνωριμία με σκοπό το γάμο.

Τι ζητάει η πενηντάχρονη κυρία;

Περιοδικό «Κατερίνα»

14χρονη ζητά γνωριμία με κορίτσια και αγόρια μέχρι 17 χρονών.

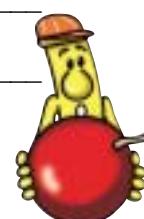
Ενδιαφέροντα: χορός, μπάσκετ, μουσική, σινεμά.

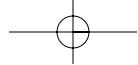
Ποιος έγραψε στο περιοδικό «Κατερίνα»; Τι ζητάει;

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Η Ξένια και η Εμινέ μιλάνε για... αγόρια. Φαντάζομας τι λένε ο Αχμέτ και ο Γιάννης όταν μιλάνε για... κορίτσια.

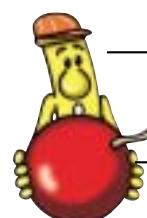
Ξ: Εμινέ, γιατί δε σου αρέσει ο Αχμέτ;

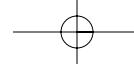
Ε: Μα εγώ θέλω κάποιον που να είναι ψηλός και αθλητικός, που να ασχολείται με τη μουσική, που να με πηγαίνει σε rock συναυλίες, που να μου γράφει ποιήματα... Και όχι κάποιον που είναι κοντός και χοντρός, που ασχολείται μόνο με τους υπολογιστές, που ακούει λαϊκά και που σιχαίνεται τη λογοτεχνία, σαν τον...

Ξ: ...Αχμέτ. Άσε, κατάλαβα...

_____
_____
_____
_____
_____

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Τι έγινε από τότε που... Απαντάω στις ερωτήσεις, όπως στο παράδειγμα.

1. Τι έγινε από τότε που γνώρισες την Ντενίζ;

Από τότε που τη γνώρισα, δεν έχουμε ξαναμιλήσει ποτέ!

Από τότε που
φοράω αυτό το καπέλο, τα παιδιά
προσέχουν επιτέλους τον πατέρα τους.

2. Τι έγινε από τότε που γνώρισες τον Αλή;

_____

3. Τι άλλαξε από τότε που μίλησες με τον καθηγητή σου;

_____

4. Τι συνέβη από τότε που σε είχα συναντήσει στο σπίτι της Εμράχ;

_____

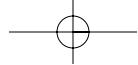
5. Πού μείνατε από τότε που ήρθατε στην Κομοτηνή;

_____

6. Τι έγινε από τότε που άρχισες να διαβάζεις ελληνικά;

_____

7. Τι άλλαξε από τότε που άρχισες να χρησιμοποιείς υπολογιστή;

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Χωριετείτε σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα έχει το σύμβολο «ότι» και οι άλλοι το σύμβολο «ότι». Κάθε ομάδα φτιάχνει προτάσεις στις οποίες πρέπει να χρησιμοποιήσει μόνο το δικό της σύμβολο. Όποια ομάδα γράψει τις περισσότερες εωστές προτάσεις κερδίζει.

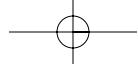

Διαβάζω τις προτάσεις. Τι σημαίνει το **που** / **πού** κάθε φορά;
Τι να απαντήσω, με βοηδάει ο πίνακας.

1. **Πού** ήσουν χτες, Αχμέτ;
2. Πήγα εκεί **που** πηγαίνω κάθε Σάββατο, στο γήπεδο **που** παίζω ποδόσφαιρο.
3. Ρώτησα τον Αχμέτ **πού** ήταν χτες κι εκείνος μου είπε ότι πήγε στο γήπεδο **που** παίζει ποδόσφαιρο.
4. Εμένα δε μ' αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο, γι' αυτό πηγαίνω στο γήπεδο **πού και πού**.
5. Το Σάββατο πήγα σε ένα φανταστικό αγώνα! **Πού** να σου λέω τι έγινε!

Πού = σε ποιο μέρος
Πού και πού = καμιά φορά
Πού να σου πω τι έγινε! = τα νέα που θα σου πω είναι έκπληξη,
δεν τα περιμένεις
Που = όπου, στο μέρος όπου γίνεται κάτι
Που = ο οποίος, η οποία, το οποίο / τον οποίο, την οποία, το οποίο

Διαβάζω τα παραδείγματα και
διαλέγω που ή πού για
να συμπληρώσω τις προτάσεις.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

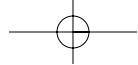
1. Σε ποιο μέρος / Πού πήγες διακοπές, Φατμέ;
2. Το παιδί το οποίο / _____ κάθεται εκεί είναι διπλανός μου στην τάξη.
3. Καμιά φορά / _____ πηγαίνω στη θεία μου τα απογεύματα.
4. Δεν μπορείς να φανταστείς τι έγινε / _____ στο πάρτι του Ερκάν!
5. Όταν τον ρώτησα σε ποιο μέρος / _____ ήταν το προηγούμενο βράδυ,
δε μου απάντησε.

Τώρα γράφω τι θημάίνει
το που / πού, όπως στο παράδειγμα.

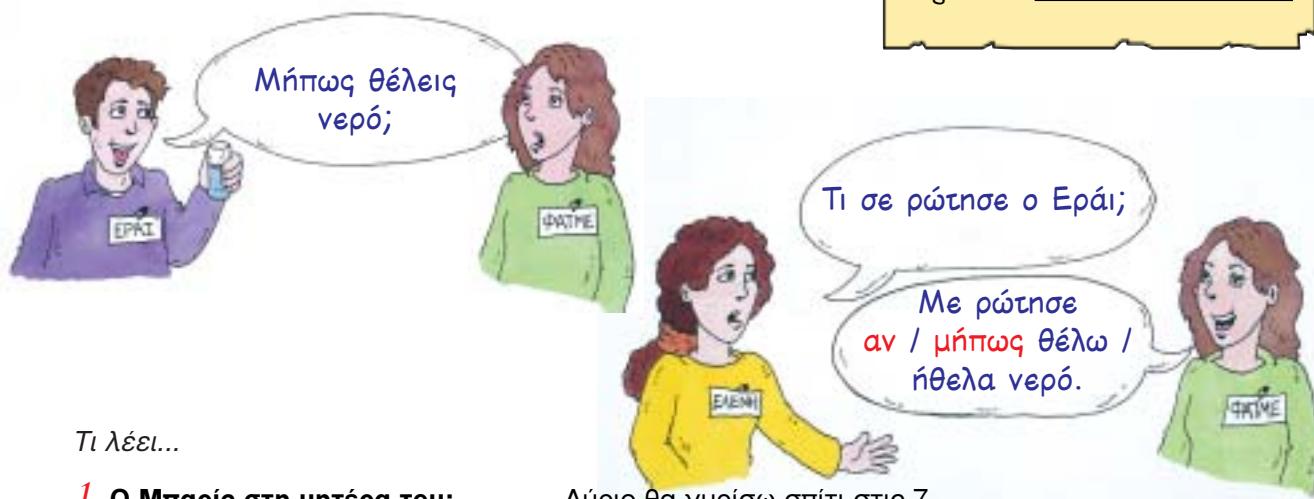

1. – Μα πού (= σε ποιο μέρος) έβαλα τα κλειδιά μου;
– Εκεί που (= στο μέρος στο οποίο) τα έβαλες δε θα τα βρεις ούτε εσύ.
2. – Ο άνθρωπος που (= _____) άνοιξε την πόρτα,
πού (= _____)
πήγε, πες μου!
3. – Δεν ξέρω πού (= _____) πήγε ο άνθρωπος
που (= _____) ψάχνετε, κ. αστυνόμε!

Διαβάζω τα παραδείγματα και γράφω
τους διαλόγους ανάμεσα στα πρόσωπα.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Τι λέει...

1. Ο Μπαρίς στη μητέρα του:

Αύριο θα γυρίσω σπίτι στις 7.

Ο πατέρας στη μητέρα:

Φιγέν, τι σου είπε ο Μπαρίς;

Η μητέρα στον πατέρα:

Μου είπε ότι αύριο θα γυρίσει σπίτι στις 7.

2. Η Ξένια στην Ντενίζ:

Λες να έρθει και ο Ογλού μαζί μου;

Η Αίσε στην Ντενίζ:

Τι λέει η Ξένια;

Η Ντενίζ στην Αίσε:

Η Ξένια αναρωτιόταν αν θα έρθει / θα ερχόταν και ο Ογλού μαζί.

3. Ο Ερκούτ και η Φατμέ στη γιαγιά: Έχουμε ξαναφάει αυτό το φαγητό.

Ο παππούς στη γιαγιά: Τι σου είπανε;

Η γιαγιά στον παππού: Μου είπαν ότι έχουν / είχαν ξαναφάει αυτό το φαγητό.

Τι λέει:

1. Ο Θωμάς στον Μποζ: Δεν είδα τον αγώνα χτες, γιατί είχα διάβασμα.

Ο Γιάννης στον Μποζ: Τι σου είπε ο Θωμάς;

Μποζ: _____

2. Τα παιδιά στο μαθηματικό, τον κ. Χηνά: Χτες δε γράψαμε καλά στο διαγώνισμα, γιατί δεν καταλάβαμε τις ασκήσεις.

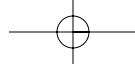
Η φιλόλογος στον κ. Χηνά: Τι σου είπανε τα παιδιά;

κ. Χηνάς: _____

3. Ο Ερκούτ στη Φατμέ: Θέλεις να πάμε καμιά βόλτα απόψε;

Η Γκιουσλίν στη Φατμέ: Τι σε ρώτησε ο Ερκούτ;

Φατμέ: _____

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

1. Ο Νίκος στον Ογλού: Έλα μαζί μου στον αγώνα σήμερα!

Τι είπε ο Νίκος στον Ογλού;

Του είπε **να έρθει** μαζί του στον αγώνα εκείνη τη μέρα.

2. Η Γκιουλίν στην Κατερίνα: Φέρε μου το βιβλίο μου αύριο!

Τι ζήτησε η Γκιουλίν από την Κατερίνα;

Της ζήτησε **να** της **φέρει** το βιβλίο της την επόμενη μέρα.

Διαβάζω το διάλογο της Μαριάννας και της Αϊντίν και μεταφέρω τα λόγια τους στον Τζοσκούν. Συνεχίζω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Αϊντίν: Μαριάννα, θέλεις να πάμε μαζί στο πάρτι του Τζοσκούν; Μου είπε να σου το πω...

Μαριάννα: Γιατί δε μου το είπε ο ίδιος;

Αϊντίν: Ε, δε σε ξέρει τόσο καλά, και ...

Μαριάννα: Πότε είναι;

Αϊντίν: Στις 30, το Σάββατο.

Μαριάννα: Ποιους έχει καλέσει;

Αϊντίν: Τη γνωστή παρέα, τον Εράι με τον αδερφό του, τη Φατμέ, τη Μινέ, τον Εργκιούλ και την Γκιουλίν και άλλους φίλους του που δεν τους ξέρω.

Μαριάννα: Καλά, θα δούμε ως τότε... Πες του ότι μάλλον θα έρθω...

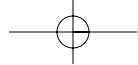

Τζοσκούν: Αϊντίν, είπες στη Μαριάννα για το πάρτι; Τι σου είπε;

Αϊντίν: Με ρώτησε γιατί δεν την κάλεσες ο ίδιος στο πάρτι και εγώ της απάντησα ότι δεν το έκανες γιατί δεν την ξέρεις τόσο καλά.

Τζοσκούν: Τι άλλο σε ρώτησε;

Αϊντίν: Με ρώτησε _____

Ο δείος και η δεία δεν ακούνε καλά γιατί είναι
80 χρονών. Έχουν επιεκέψεις στο σπίτι και
η ανιψιά τους επαναλαμβάνει εωστά τα λόγια
των άλλων στο δείο και τη δεία. Συμπληρώνω
τις προτάσεις, όπως στο παρόντερο.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Θεία: Για πες, Μαρίκα μου, πού θα πάτε διακοπές το καλοκαίρι;

Μαρίκα: Λέμε να πάμε στις Σποράδες.

Θεία: Α, στις Κυκλαδες, ωραία, ωραία...

Ανιψιά: Όχι, θεία, σου είπε ότι θα πάνε στις Σποράδες.

Θεία: Και θα πάρετε και τα παιδιά μαζί σας;

Μαρίκα: Μπα, δε θα 'ρθουν, έχουν άλλα σχέδια για το καλοκαίρι....

Θεία: Τιππ; Θα 'ρθουν μαζί σας; Ωραία, ωραία...

Ανιψιά: Όχι, θεία, σου είπε _____.

Θείος: Που λες, Νίκο, πάει τ' αμπέλι μου, φέτος δεν έβγαλα πολλά σταφύλια.

Νίκος: Πώς τα καταφέρνεις μόνος σου; Έχεις βοήθεια;

Θείος: Τι; Πού να βοηθήσει η θεία σου, Νίκο μου! Σάμπως αντέχει κι αυτή;

Ανιψιά: Μα, θείε, σε ρώτησε _____.

Θείος: Α, τι να φυτέψω, δεν ξέρω...

Νίκος: Ρώτησε κανένα γεωπόνο...

Θείος: Ναι, με πιάνει κι αυτός ο πόνος στο πόδι και δεν μπορώ να κουνηθώ.

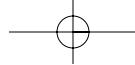
Ανιψιά: Α, όχι, σου είπε _____.

Μαρίκα: Άντε, να φεύγουμε σιγά σιγά, μας περιμένουν και τα παιδιά στο σπίτι.

Θεία: Όχι, όχι, μείνετε λίγο ακόμα, αφού τα παιδιά δεν είναι σπίτι.

Ανιψιά: Μα, θεία, σου είπε _____.

Τράφω τι είπε η Ματίνα στην Ελένη.

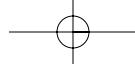
Όνομα: _____
Επώνυμο: _____
Τάξη: _____

Ελένη: Η Ματίνα μού είπε ότι έχει ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα. Το πρόβλημα της Ματίνας είναι η μύτη της, γιατί η Ματίνα νομίζει ότι έχει πολύ μεγάλη μύτη. Όταν ξυπνάει το πρωί, τρέχει κατευθείαν στον καθρέφτη και κοιτάζει μήπως η μύτη της μεγάλωσε κι άλλο. Τα βράδια δεν κοιμάται γιατί έχει εφιάλτες με τον Πινόκιο. Συνέχεια γκρινιάζει στη μαμά της, γιατί, όταν ήταν μικρή, θα έπρεπε να της βάζει ένα μανταλάκι για να μη μεγαλώνει. Η μαμά της γελάει πολύ με τη Ματίνα και της λέει ότι έχει τέτοια προβλήματα γιατί δεν έχει πραγματικά προβλήματα. Η Ματίνα εξακολουθεί να γκρινιάζει και μετά κατηγορεί τον μπαμπά της, που έχει την ίδια μύτη με αυτή. Τα χειρότερα όμως τα περνάει η μικρή της αδερφή, που συνέχεια της τραβάει τη μύτη, γιατί τη ζηλεύει.

Ματίνα: Έχω ένα πάρα πολύ μεγάλο πρόβλημα. Το πρόβλημά μου είναι η μύτη μου,

454

Διαβάζω το κείμενο και απαντάω στις ερωτήσεις.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Το ποδήλατο

Ο μπαμπάς μου δεν ήθελε να μου αγοράσει ποδήλατο. Έλεγε πάντα ότι τα παιδιά είναι απρόσεκτα και θέλουν να κάνουν ακροβατικά, σπάνε τα ποδήλατά τους και τρώνε τα μούτρα τους. Εγώ έλεγα στον μπαμπά ότι θα είμαι προσεκτικός και έπειτα έβαζα τα κλάματα, κατέβαζα τα μούτρα κι έλεγα ότι θα φύγω από το σπίτι. Και στο τέλος ο μπαμπάς μου είπε ότι θα μου έπαιρνε ένα ποδήλατο αν ερχόμουνα μέσα στους δέκα πρώτους στο διαγώνισμα των μαθηματικών.

Χτες γύρισα ενθουσιασμένος από το σχολείο, γιατί ήμουνα δέκατος στο διαγώνισμα των μαθηματικών. Ο μπαμπάς, μόλις το έμαθε ότι ήμουνα δέκατος, γούρλωσε τα μάτια του και μου είπε ότι θα μου αγόραζε αύριο κιόλας ένα ωραίο ποδήλατο και ότι ήταν πολύ καλό που πέτυχα τέτοια σειρά. Πρέπει να σας πω ότι είχα τύχη, γιατί δεν ήμασταν παρά μόνο έντεκα που γράψαμε στο διαγώνισμα και ο ενδέκατος ήταν ο Κλοταίρ, που είναι πάντα τελευταίος, αλλά αυτόν δεν τον πειράζει, γιατί έχει κιόλας ένα ποδήλατο.

P. Γκοσινί & Z.Z. Σαντιέ, *Ο μικρός Νικόλας*,
Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα 2003 (με αλλαγές)

- 1.** Γιατί ο μπαμπάς του Νικόλα δεν ήθελε να του αγοράσει ποδήλατο;

Γιατί έλεγε _____

- 2.** Τι υποσχέθηκε ο μικρός Νικόλας στον μπαμπά του;

Του υποσχέθηκε _____

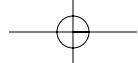
- 3.** Τι ζήτησε ο μπαμπάς από το Νικόλα;

Του ζήτησε _____

- 4.** Τι είπε ο μπαμπάς στο Νικόλα όταν έμαθε τη σειρά του στο διαγώνισμα των μαθηματικών;

Του είπε _____

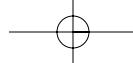

Διαβάζω το παραπάνω κείμενο, φαντάζομαι
το διάλογο του μικρού Νικόλα με τον πατέρα του
και γράφω τα λόγια τους.

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Η Ελένη διηγείται στη φίλη της πώς γνώρισε
η γιαγιά της τον παππού της...

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Γιαγιά: Εκείνα τα χρόνια τα κορίτσια δεν μπορούσαν να κάνουν εύκολα παρέα με τα αγόρια όπως τώρα. Εγώ γνώρισα τον παππού σου από τη φίλη μου τη Μαρίκα, γιατί ο παππούς σου ήταν ξάδερφος της Μαρίκας... Μια φορά είχα πάει σπίτι της να της ευχηθώ για τη γιορτή της. Η Μαρίκα μού είπε ότι θα έρθει κι ένας μακρινός της ξάδερφος, πάρα πολύ όμορφος και καλός. Εγώ τότε δεν είχα στο νου μου να παντρευτώ καθόλου, ήμουν και μικρή, μόνο 15 χρονών. Όταν ήρθε, δεν του έδωσα σημασία, γιατί μάλιστα είχε μαζί του και μια άλλη κοπέλα, που ίσως να ήταν και αρραβωνιασμένοι. Μετά από δύο μέρες άρχισε με τη Μαρίκα να μου στέλνει γράμματα, και τότε εγώ άρχισα να τον σκέφτομαι. Τα γράμματα τότε ήταν όπως τα μηνύματα που σου στέλνει τώρα ο Χρήστος και δεν του απαντάς. Στην αρχή λοιπόν κι εγώ δεν του απαντούσα, όταν όμως μου ζήτησε να τον παντρευτώ, του απάντησα αμέσως ναι, γιατί τον είχα ήδη ερωτευτεί...

Ελένη: Η γιαγιά μου μου είπε ότι

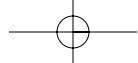

Τράφω αυτά που μου λέει...

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Μποζ: Χτες πήγα με το φίλο μου το Χρήστο σινεμά και είδαμε το τρίτο μέρος του «Άρχοντα των δαχτυλιδιών», όμως δε μας άρεσε πολύ. Μετά γυρίσαμε εδώ, σπίτι μου, και κάναμε επανάληψη για τα μαθήματα της Δευτέρας, γιατί μεθαύριο θα γράψουμε και διαγώνισμα και ήθελα να μου εξηγήσει ο Χρήστος τις εξισώσεις. Σε λίγο γύρισε η μαμά μου από τη δουλειά της και μας έβαλε να φάμε. Τότε είπα στο Χρήστο: «Θες να κοιμηθείς εδώ το βράδυ και να πάμε μαζί αύριο σχολείο;». Τότε ο Χρήστος μού είπε: «Δε μ' αφήνει η μαμά μου, αλλά θα την πάρω τηλέφωνο να τη ρωτήσω». Το καλό ήταν ότι η μαμά του συμφώνησε, κι έτσι παίξαμε λίγο και μιλήσαμε πολύ πριν πέσουμε στα κρεβάτια μας.

Ο Μποζ χθες μου είπε ότι

Σαθθίνα: Έλα σπίτι μου αύριο, σε παρακαλώ! Ξέρεις ότι είναι δύσκολο να διαβάσω μαθηματικά μόνη μου κι έχουμε τεστ μεθαύριο... Θα παίξουμε, θα διαβάσουμε, κι αν έχουμε χρόνο, θα πάμε και σινεμά. Μόνο μην ξεχάσεις να πάρεις μαζί σου και τα βιβλία σου με τις ασκήσεις. Ρώτα τους γονείς σου και πάρε με τηλέφωνο αύριο να μου πεις αν θα έρθεις.

Η Σαββίνα χτες μου είπε να

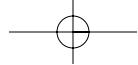

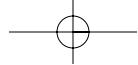

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

Συμπληρώνω τα κενά με **να** ή **ότι**.

- 1.** Λέω να περιμένουμε και τον Κώστα. Σε δέκα λεπτά θα είναι εδώ!
- 2.** Ο Αντώνης φαίνεται πρόθυμος _____ μας βοηθήσει.
- 3.** Μου φαίνεται _____ η Κατερίνα δε νιώθει καλά σήμερα.
- 4.** Τα παιδιά δεν ξέρουν _____ φτάσαμε σήμερα το πρωί.
- 5.** Σκέφτομαι _____ φύγω από εδώ σε δύο μήνες.
- 6.** Όταν σκέφτομαι _____ δεν μπορώ να γυρίσω ξανά στο χωριό, στενοχωριέμαι.
- 7.** Ο Γιάννης λέει _____ η Λάλε δεν μπορεί _____ έρθει μαζί μας.
- 8.** Παιδιά, λέτε _____ φύγετε αμέσως;
- 9.** Τι περιμένεις _____ γίνει τώρα;
- 10.** Τι περιμένεις _____ θα συμβεί;

Όνομα:	_____
Επώνυμο:	_____
Τάξη:	_____

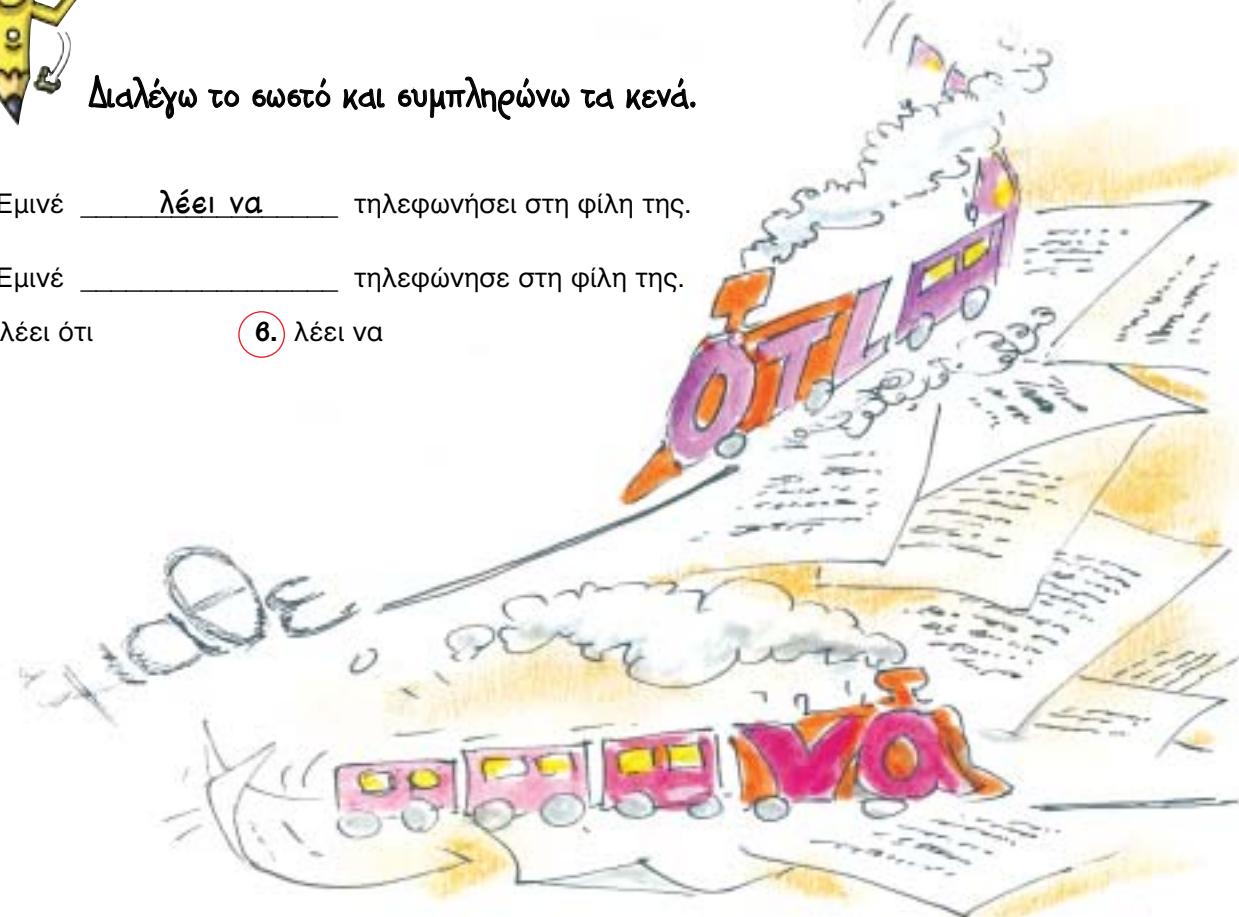

Διαλέγω το εωστό και συμπληρώνω τα κενά.

1. Η Εμινέ λέει να τηλεφωνήσει στη φίλη της.

Η Εμινέ   τηλεφώνησε στη φίλη της.

a. λέει ότι   **b.** λέει να

2. Η Ελένη και η Φατμέ   πάνε διακοπές μόνες τους.

Η Ελένη και η Φατμέ   θα πάνε διακοπές μόνες τους.

a. ονειρεύονται ότι   **b.** ονειρεύονται να

3. Ο Κώστας   ο φίλος του ήταν στην Αμερική.

Ο Κώστας   κολυμπάει το περασμένο καλοκαίρι.

a. μαθαίνει να   **b.** έμαθε ότι   **c.** έμαθε να

4. Κάποια στιγμή   φύγω, αλλά δεν είχε τρένο να γυρίσω, οπότε έμεινα στο ξενοδοχείο για ένα βράδυ.

—   ο Πέτρος θα έχει πάει στο χωριό, γι' αυτό δεν απαντάει στο τηλέφωνο.

a. σκέφτηκα να   **b.** σκέφτηκα ότι   **c.** σκέφτομαι να